

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

3

កិច្ចសន្យាពារណ៍ជូនកម្ម

3

សេចក្តីព្រាង

ច្បាប់

ស្តីពី

កិច្ចសន្យាពារណ៍ជូនកម្ម

ភ្នំពេញ ថ្ងៃ ទី ២០០៩

ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.- គោលដៅ

ច្បាប់នេះមានគោលដៅបង្កើតវិធានពិសេសនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែលអាចជួយពាណិជ្ជករកម្ពុជាក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍និងបង្កភាពងាយស្រួលក្នុងទំនាក់ទំនាក់ពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីជម្រុញសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

មាត្រា ២.- វិសាលភាព

- ក- ច្បាប់នេះអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាដែលបានបង្កើតឡើងរវាង ÷
  - ពាណិជ្ជករនិងពាណិជ្ជករនៅក្នុងរង្វង់សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មនានារបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ លើកលែងតែមាន បញ្ញត្តិចែងផ្សេងនៅក្នុងច្បាប់នេះ។
  - រវាងពាណិជ្ជករជាមួយបេសកជនរបស់ស្ថានទូត កុងស៊ុល ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិឬមូល និធិអន្តរជាតិ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនានាដែលបានបង្កើតឡើងនិងទទួលស្គាល់ដោយរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- ខ- ច្បាប់នេះមិនអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាណាដែលបានបង្កើតឡើងដោយ ÷
  - ពាណិជ្ជករនិងពាណិជ្ជករក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ឬក្នុងគ្រួសារ ទោះភាគីម្ខាងទៀតបានដឹងឬមិនបានដឹងក្តី។ កិច្ចសន្យានោះចាត់ទុកជាកិច្ចសន្យាពុំមានគោលបំណងផ្នែកពាណិជ្ជកម្មឡើយ។
  - ពាណិជ្ជករនិងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ឬបុគ្គលដែលតែងតាំងដោយអាជ្ញាធរសាធារណៈ ដោយយោងតាមច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ដែលនៅជាធរមាន។
- គ- ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាពិសេសមិនបានចាត់ទុកជាកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដោយសារវាមិនស្ថិតក្នុងប្រភេទណាមួយដែលមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី ៤ រហូតដល់ជំពូកទី១៣ ប៉ុន្តែវាត្រូវបានអនុវត្តដោយពាណិជ្ជករ បទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ១ ជំពូកទី ២ ជំពូកទី ៣ ជំពូកទី១៤ និងជំពូក ទី ១៥ នៃច្បាប់នេះត្រូវអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាពិសេសនោះ។

មាត្រា ៣.- និយមន័យ

ក្នុងខ្លឹមសារនៃច្បាប់នេះ ពាក្យបច្ចេកទេសមួយចំនួនមាននិយមន័យដូចខាងក្រោម ៖

ក- **កាតព្វកិច្ច** គឺជាទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលចងបុគ្គលពីររូបដោយអោយបុគ្គលម្នាក់ដែលបានកំណត់មានកាតព្វកិច្ចមួយចំនួនចំពោះបុគ្គលដែលបានកំណត់ម្នាក់ទៀត។ កាតព្វកិច្ចត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយផ្អែកលើឆន្ទៈរបស់ភាគីនៃកិច្ចសន្យា ដើម្បីបង្កើតអានុភាពគតិយុត្តិ។

ខ- **កិច្ចសន្យា** គឺជាកិរិយាដែលបុគ្គលពីរនាក់ ឬច្រើននាក់មានឆន្ទៈត្រូវធ្លាព្រម បង្កើត កែប្រែ ឬរំលត់កាតព្វកិច្ច។

គ- **ពាណិជ្ជកម្ម** ត្រូវបានបកស្រាយឱ្យបានទូលាយដើម្បីគ្របដណ្តប់លើធុរកិច្ចដែលមានប្រភេទជាពាណិជ្ជកម្ម ទោះជាមានកិច្ចសន្យាឬគ្មានកិច្ចសន្យាក៏ដោយ។ ធុរកិច្ចដែលមានប្រភេទជាពាណិជ្ជកម្ម មានជាអាទិ៍ ៖ កិច្ចការជំនួញដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ ឬ ការផ្លាស់ប្តូរទំនិញ ឬ សេវាផ្សេងៗ កិច្ចព្រមព្រៀងនៃការចែកចាយ តំណាងឬទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម ការទិញលក់គណនីក្រុមហ៊ុន ការជួលទីតាំង ឬសម្ភារៈវត្ថុ ការងារស្ថាបនា ការពិគ្រោះយោបល់ វិស្វកម្ម ការចេញអាជ្ញាប័ណ្ណ ការវិនិយោគទុន ការផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុ ការធ្វើអាជីវកម្មធនាគារនិងធានារ៉ាប់រង កិច្ចព្រមព្រៀងធ្វើអាជីវកម្ម ឬសម្បទាន ក្រុមហ៊ុនចំរុះ និងប្រភេទផ្សេងៗទៀតនៃសហប្រតិបត្តិការឧស្សាហកម្ម ឬ ពាណិជ្ជកម្ម និងការដឹកជញ្ជូនទំនិញ ឬ អ្នកដំណើរតាមផ្លូវអាកាស ផ្លូវទឹក ផ្លូវគោក ។

ឃ- **ពាណិជ្ជករ** គឺជារូបវន្តបុគ្គលដែលធ្វើពាណិជ្ជកិច្ចលក្ខណៈជាសហគ្រាសឯកបុគ្គល/រូបវន្តបុគ្គលពីរឬច្រើនរូប ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើពាណិជ្ជកិច្ចមានលក្ខណៈជាក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិទូទៅ ឬក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិមានកម្រិត ឬនីតិបុគ្គលដែលធ្វើពាណិជ្ជកិច្ចមានលក្ខណៈជាក្រុមហ៊ុនឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត ឬក្រុមហ៊ុនមហាជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត។

ង- បុគ្គលនៅក្នុងខ្លឹមសារនៃច្បាប់នេះនិងយោងតាមវិធានទូទៅនៃច្បាប់របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលនៅជាធរមាន អាចជារូបវន្តបុគ្គលដែលចុះកិច្ចសន្យាដោយផ្ទាល់ ឬជានីតិបុគ្គលដែលត្រូវចុះកិច្ចសន្យាតាមរយៈអ្នកតំណាងរបស់ខ្លួន។

ច- មូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវបានកាន់កាប់ដោយពាណិជ្ជករណាម្នាក់ដែលរួមមាន ÷

- ចលនៈទ្រព្យ ដូចជាទំនិញនិងទ្រព្យអរូបីដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់ ស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា ហើយត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម
- កម្មសិទ្ធិបញ្ញា
- សិទ្ធិលើចលនៈទ្រព្យ
- សិទ្ធិប្រកួតប្រជែងលើអចលនៈទ្រព្យ (លើកលែងកម្មសិទ្ធិគ្មានពេលកំណត់)
- សិទ្ធិលើអតិថិភាព
- សិទ្ធិលើការគ្រប់គ្រងនិងលើកម្មករ
- ភាគហ៊ុន និងភាគទុន និង
- រាល់សិទ្ធិ ឬទំនិញទាំងឡាយដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ នៅពេលដែលត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាសិទ្ធិ ឬទំនិញក្នុងពេលអនាគត។

ឆ- ករណីប្រធានសក្តិករណីដែលទាក់ទងនឹងអគ្គិភ័យ សង្គ្រាម ចលាចល គ្រោះធម្មជាតិ អំពើរបស់អាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬសកម្មភាព ឬហេតុការណ៍ដែលបណ្តាលមកពីហឹង្សាក្នុងសង្គម ឬធម្មជាតិដែលមិនអាចអន្តរាគមន៍ដោយភ្នាក់ងារណាមួយដែលមិនអាចព្យាករណ៍ទុកមុន ឬទប់ទល់បាននិងមិនអាចព្យាយាមដោះស្រាយបាន។

ជ- មជ្ឈត្តការឬវេទិការមជ្ឈត្តកម្ម នៅក្នុងច្បាប់នេះត្រូវយោងទៅច្បាប់ស្តីពីមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម។

ឈ- លិខិតយថាភូតគឺជាលិខិតសាការី ឬឯកសារមួយ ដែលត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយអាជ្ញាធរសាធារណៈដែលពាក់ព័ន្ធ ឬដោយបុគ្គលឬដោយស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចក្នុងគោលបំណងធ្វើជាភស្តុតាងបញ្ជាក់សុពលភាពរបស់វា និង/ឬ ជាភស្តុតាងសម្រាប់ប្រឆាំងទល់នឹងតតិយជន។

ញ- **ទំនិញ** គឺរាល់វត្ថុទាំងឡាយដែលធ្វើចលនានៅពេលកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់វានៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម រួមមាន + ប៊ី កសិផល សាច់បូសត្វ សម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ វត្ថុធាតុដើម ឬផលិតផលសម្រេច។

ដ- **ទ្រព្យ** គឺជាបណ្តុំនៃកម្មសិទ្ធិដែលរួមមានភាគហ៊ុនឬភាគទុន ទំនិញដែលជាទ្រព្យរូបិយ៍ និងអរូបិយ៍ដែលជាកម្មសិទ្ធិពិតប្រាកដនិងផ្ទាល់របស់ពាណិជ្ជករ។

ប- **ទ្រព្យរូបិយ៍** គឺជាទ្រព្យទាំងឡាយណាដែលមានរូបរាងច្បាស់លាស់ ទោះបីវាអាចជាទ្រព្យពិតប្រាកដឬផ្ទាល់ខ្លួនក្តី។

ខ- **ទ្រព្យអរូបិយ៍** គឺជាទ្រព្យដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសិទ្ធិ។

ល- **អចលនទ្រព្យ** រួមមាន + ដី ឬវត្ថុដែលជាប់នៅលើដី ដូចជា អាគារ សំណង់ ដំណាំ ដើមឈើ ។ល។

ណ- **កម្មសិទ្ធិបញ្ញា** រួមមាន +

- ប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម
- វិញ្ញាបនបត្រម្ចីដែលមានអត្ថប្រយោជន៍
- គំនូរឧស្សាហកម្ម
- សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និង
- ម៉ាក។

និយមន័យនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញាខាងលើ ត្រូវអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម្ចីដែលមានអត្ថប្រយោជន៍និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល និងច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។

ត- **វិធានទូទៅនៃច្បាប់របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលនៅជាធរមាន** រួមមាន + វិធាន គោលការណ៍ និយមន័យដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ដែលនៅជាធរមាននិងមិនមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ។

មាត្រា ៤.- ការប្រតិបត្តិជាមួយច្បាប់នានា

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មត្រូវចាត់ទុកជាច្បាប់របស់ភាគី បើសិនជាស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ និងវិធានទូទៅនានានៃច្បាប់ដែលនៅជាធរមានទាំងឡាយរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

នៅពេលដែលពុំមានខ្សែចងនៅក្នុងច្បាប់នេះទេ វិធានទូទៅនានានៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីនិងច្បាប់ផ្សេងៗទៀតដែលនៅជាធរមានរបស់ព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជាដែលទាក់ទងនឹងកាតព្វកិច្ចនិងកិច្ចសន្យាត្រូវអនុវត្តចំពោះគ្រប់កិច្ចសន្យា ពាណិជ្ជកម្មទាំងអស់។

បទដ្ឋានគតិយុត្តនានាអាចត្រូវរៀបចំនិងអនុម័តដើម្បីផ្តល់ការណែនាំក្នុង ការអនុវត្តន៍ប្រភេទកិច្ចសន្យាពិសេសនានាដែលមាននៅក្នុងច្បាប់នេះ។ ផ្ទុយ មកវិញ ការខ្វះខាតបទដ្ឋានគតិយុត្តពិសេសទាំងនោះមិនអាចរារាំងក្នុងការ អនុវត្តន៍បទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងច្បាប់នេះបានឡើយ។

ជំពូកទី ២

ការបង្កើត និងការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម

ផ្នែកទី ១

ការបង្កើតកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម

មាត្រា ៥.- សំណើ និង ស្វ័យការ

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅពេលដែលសំណើនិងស្វ័យការ ត្រូវគ្នា។

បទប្បញ្ញត្តិនិងគោលការណ៍នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែលទាក់ទងនឹងការ បង្កើតកិច្ចសន្យាត្រូវបានអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មទាំងអស់ លើក លែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិចែងផ្សេងនៅក្នុងច្បាប់នេះ។

មាត្រា ៦.- លក្ខខណ្ឌតម្រូវនានាសម្រាប់បង្កើតកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មអាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ ឬដោយ លាយលក្ខណ៍អក្សរ។

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មត្រូវសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ បើសិនជា ÷

- កិច្ចសន្យានោះជាកិច្ចសន្យាដែលត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយភាគី ឬដែល ស្ថិតនៅក្នុងការផ្លាស់ប្តូរលិខិតស្នាម
- កិច្ចសន្យានោះធ្វើឡើងដោយមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច ដែលទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ដែលផ្តល់កំណត់ត្រាបញ្ជាក់ពី កិច្ចសន្យា ឬ

- កិច្ចសន្យានោះជាពាក្យទាមទារ ឬពាក្យឆ្លើយតបរបស់តួភាគីលើកិច្ចសន្យាដែលមានស្រាប់ ។

មាត្រា ៧._ លិខិតយថាភូត

ថ្វីបើមានបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦ ក៏ដោយ ក្នុងករណីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិលើអចលនទ្រព្យ កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មមានសុពលភាពនៅពេលកិច្ចសន្យានោះត្រូវបានបញ្ជាក់ជាលិខិតយថាភូត។

លិខិតយថាភូតបង្កើតឱ្យកិច្ចសន្យាមានសុពលភាពនិងដើម្បីតាំងទៅនឹងតតិយជន។

ផ្នែកទី ២

ការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យា និងការមិនអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យា

មាត្រា ៨._ កាតព្វកិច្ចនៃកិច្ចសន្យា

ភាគីនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មមួយត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យស្របតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យា និងតាមគោលការណ៍សុចរិត។

ការអនុវត្តន៍និងការមិនអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិនិងគោលការណ៍នានានៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិនៅក្នុងច្បាប់នេះដែលចែងពីកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មពិសេស។

មាត្រា ៩._ នវកម្ម ឧបទេសកម្ម និងអនុប្បទាន

នវកម្ម ឧបទេសកម្ម អនុប្បទានលើការកាត់បំណុល អនុប្បទានសិទ្ធិលើបំណុល និងអនុប្បទានឋានៈក្នុងកិច្ចសន្យាដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិនៅក្នុងច្បាប់នេះដែលចែងពីកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មពិសេស។

មាត្រា ១០._ ករណីប្រធានសក្តិ អាជ្ញាយុកាល និងការលក់កាតព្វកិច្ច

ក- ភាគីនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម មិនត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាត ឬការខកខានផ្នែកណាមួយ ឬការពន្យារពេលអនុវត្តកិច្ចសន្យា ឬបំពេញតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដោយសារករណីប្រធានសក្តិដូចបានចែងនៅក្នុង មាត្រា ៣ ឡើយ។

ខ- កាតព្វកិច្ចដែលបង្កើតឡើងដោយកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវចាត់ទុកថាផុត អាជ្ញាយុកាល ប្រសិនបើម្ចាស់បំណុលមិនបានទាមទារឱ្យកូនបំណុល អនុវត្តន៍កាតព្វកិច្ចក្នុងរយៈពេល ÷

- ៥(ប្រាំ)ឆ្នាំ ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តន៍កាតព្វកិច្ចដែលបាន កំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យា

- ៥(ប្រាំ)ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យា ក្នុងករណីដែលគ្មាន ចែងកាលបរិច្ឆេទនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

គ- ការរលត់កាតព្វកិច្ចក្នុងករណីជម្រះបញ្ជីឬក្ស័យធន ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយ ច្បាប់ស្តីពីសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម និងច្បាប់ស្តីពីក្ស័យធន។

មាត្រា ១១.- ខ្សែចងមិនសមហេតុផល ខ្សែចងមិនច្បាស់លាស់ ឬ មិនអាច យល់បាន

ខ្សែចងមិនសមហេតុផល ឬមិនច្បាស់លាស់ ឬមិនអាចយល់បាន គឺជា ខ្សែចង ដែល ÷

ក- បណ្តាលឱ្យខូចខាតផលប្រយោជន៍យ៉ាងខ្លាំងដល់ភាគីណាមួយ

ខ- ផ្ទុយនឹងគោលការណ៍សុចរិត

គ- មិនបានមកពីការចរចាប្រព្រឹត្តទៅដោយយុត្តិធម៌រវាងភាគី

ឃ- មិនមានទាក់ទងនឹងប្រភេទនៃកិច្ចសន្យាណាមួយច្បាស់លាស់ ដែលក្នុងនោះពុំមានខ្សែចងណាមួយច្បាស់លាស់។

តុលាការមានសមត្ថកិច្ច ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានយុត្តាធិការ អាច កំណត់ថា ខ្សែចងណាមួយថាមិនសមហេតុផលឬមិនច្បាស់លាស់ ឬមិនអាច យល់បាន ហើយអាចបដិសេធកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីក្នុងការអនុវត្តន៍ខ្សែចងនោះ ឬកំណត់ដែនអនុវត្តខ្សែចងនោះ។

ការមិនបានអនុវត្តខ្សែចងមិនសមហេតុផលឬមិនច្បាស់លាស់ឬមិនអាច យល់បាន មិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការបំពានកិច្ចសន្យាឡើយ។

មាត្រា ១២.- សន្តតិកម្ម

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មអាចត្រូវធ្វើសន្តតិកម្មបានដោយយោងតាមបទ- ប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែលចែងពីសន្តតិកម្ម។

កាតព្វកិច្ចដែលចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវតែចងភ្ជាប់កាតព្វ- កិច្ចសន្តតិជនដែលជាភាគីទាំងអស់នៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម លើកលែងតែ

មានការបោះបង់សន្តតិកម្មចោល ដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋ-
ប្បវេណី។

ជំពូកទី ៣
យុត្តាធិការ មជ្ឈត្តការ និងនីតិវិធី

មាត្រា ១៣._ យុត្តាធិការ

តុលាការពាណិជ្ជកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវមានយុត្តាធិការលើ
វិវាទដែលកើតចេញពីកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម លើកលែងតែក្នុងករណីដែលភាគី
ទាំងអស់នៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មមិនមែនជាពាណិជ្ជករគ្រប់លក្ខណៈ។

ក្នុងករណីនេះ តុលាការរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវមាន
សមត្ថកិច្ចលើវិវាទដែលកើតឡើងក្នុងកិច្ចសន្យា ដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិ
នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ប្រសិនបើភាគីបានឯកភាពគ្នា ការដោះស្រាយវិវាទតាមមជ្ឈត្តការអាច
អនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែលជាភាគីជាពាណិជ្ជករ ឬមិនមែនជា
ពាណិជ្ជករគ្រប់លក្ខណៈក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាត្រូវបានចាត់ទុកជាកិច្ចសន្យា
ពាណិជ្ជកម្មនិងទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១៤._ នីតិវិធី

នីតិវិធីដែលអនុវត្តរបស់តុលាការពាណិជ្ជកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់ស្តីពីតុលាការពាណិជ្ជកម្ម ហើយបើច្បាប់ស្តីពីតុលាការ
ពាណិជ្ជកម្មមិនទាន់ចូលជាធរមានទេ ត្រូវយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមនីតិវិធី
រដ្ឋប្បវេណី និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

មាត្រា ១៥._ ការបកស្រាយ

ក្នុងការកំណត់បញ្ហាវិវាទរវាងភាគីនៃកិច្ចសន្យា តុលាការឬវេទិកា-
មជ្ឈត្តកម្មដែលមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវបកស្រាយកិច្ចសន្យានិងកំណត់ធន្នៈរួមរបស់
ភាគី។ ការបកស្រាយនិងការកំណត់ទាំងនេះត្រូវផ្អែកលើច្បាប់ និងអាច
ផ្អែកលើ ÷

- ក- ទម្លាប់និងការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងដែលភាគីច្បាប់បានបង្កើត ឬច្បាប់បានប្រើប្រាស់ជាមួយគ្នា
- ខ- ទម្លាប់ផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម និងការប្រើប្រាស់ប្រភេទកិច្ចសន្យាដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មពិសេស
- គ- ទម្លាប់ផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម និងការអនុវត្តន៍ផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម និង
- ង- ចារឹកលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មរបស់កិច្ចសន្យានិងគោលការណ៍សុចរិតនៅក្នុងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម។

មាត្រា ១៦._ ប្រភេទផ្សេងៗនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម

ក្នុងករណីខ្វែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មខ្វែងទាក់ទងដល់ប្រភេទផ្សេងៗនៃកិច្ចសន្យាដែលមានខ្វែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ បទប្បញ្ញត្តិពិសេសនានាត្រូវអនុវត្តចំពោះប្រភេទកិច្ចសន្យានីមួយៗនោះ ទោះបីជាភាគីបានកំណត់ឈ្មោះកិច្ចសន្យានោះខុសពីច្បាប់នេះក៏ដោយ។

មានតែតុលាការពាណិជ្ជកម្មឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មប៉ុណ្ណោះ ដែលមានយុត្តាធិការលើការកំណត់ប្រភេទនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ទៅជាកិច្ចសន្យាមិនមែនពាណិជ្ជកម្ម ឬទៅជាប្រភេទកិច្ចសន្យាណាមួយដែលបានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១៧._ ច្បាប់ដែលអនុវត្តបាន

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម អាចគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឬច្បាប់បរទេស ទោះបីជាមានបទប្បញ្ញត្តិខ្វែងនៅក្នុងច្បាប់នេះក៏ដោយ។ នៅក្នុងកិច្ចសន្យាដែលពុំមានភាគីជាបរទេស ច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានយកមកអនុវត្ត។

មាត្រា ១៨._ កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗ

- វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅពេលដែល +
- ក- ប្រការនៃមជ្ឈត្តការ មានខ្វែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម
  - ខ- កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងៗដោយឡែកមួយត្រូវបានបង្កើតដោយភាគីនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម
  - គ- ឯកសារយោងដែលមានខ្វែងមជ្ឈត្តការ នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម។

ជំពូកទី ៤
កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ
ផ្នែកទី ១

និយមន័យ និងវិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ

មាត្រា ១៩.- និយមន័យកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ គឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលពាណិជ្ជករម្ខាងហៅថាអ្នកលក់ មានកាតព្វកិច្ចត្រូវផ្ទេរកម្មសិទ្ធិឬសិទ្ធិផ្សេងទៀតលើទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យទៅពាណិជ្ជករម្ខាងទៀតហៅថាអ្នកទិញ។ អ្នកទិញមានកាតព្វកិច្ចត្រូវបង់ថ្លៃទំនិញឱ្យអ្នកលក់។

មាត្រា ២០.- ការអនុវត្តន៍វិធានទូទៅនៃកិច្ចសន្យាលក់ទិញ

វិធានទូទៅនៃច្បាប់ ឬវិធាននានារបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលនៅជាធរមាន ដែលទាក់ទងនឹងការលក់ទិញត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ លើកលែងតែនៅពេលដែលបញ្ញត្តិពិសេសមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ។

មាត្រា ២១.- ករណីលើកលែង

- ជំពូកនេះ មិនអនុវត្តចំពោះការលក់ទិញ ដូចខាងក្រោម ៖
- ក- ការលក់ទិញទំនិញ ឬការផ្ទេរសិទ្ធិសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ឬសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រួសារ ទោះបីជាអ្នកលក់បានដឹងឬមិនបានដឹងក្តី
  - ខ- ការលក់ដេញថ្លៃ ឬ
  - គ- ការទិញដែលអនុវត្តដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច។

មាត្រា ២២.- ទម្រង់កិច្ចសន្យា

- ក- ដើម្បីឱ្យមានសុពលភាព ការផ្ទេរសិទ្ធិលើអចលនៈទ្រព្យឬការផ្ទេរសិទ្ធិប្រត្យក្រលើអចលនទ្រព្យ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងបញ្ជាក់ជាលិខិតយថាភូត។
- ខ- ដើម្បីតតាំងនឹងតតិយជន បាន ការលក់មូលនិធិពាណិជ្ជកម្មត្រូវតែបញ្ជាក់ជាលិខិតយថាភូត។

- គ- ការលក់ភាគហ៊ុន និងភាគទុនត្រូវតែបញ្ជាក់ជាលិខិតយថាភូត ដោយអនុលោមតាមច្បាប់និងបទដ្ឋាននានាដែលនៅជាធរមាន ដើម្បីឱ្យមានសុពលភាព។
- ឃ- ភាគីកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញចលនទ្រព្យអាចបញ្ជាក់ការលក់ទិញនោះឬសិទ្ធិទាំងឡាយដែលកើតចេញពីកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញនៅក្នុងលិខិតយថាភូត។

ផ្នែកទី ២

ទ្រព្យ ទំនិញ និងសិទ្ធិដែលបំភ្លេចវិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ

មាត្រា ២៣.- វិសាលភាពនៃទ្រព្យ ទំនិញ និងសិទ្ធិដែលអនុវត្តនៅក្នុងទំនាក់ទំនង៖
 ទ្រព្យ ទំនិញ និងសិទ្ធិដែលស្ថិតនៅក្រោមកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ គឺជា ÷

- ក- ទំនិញនិងទ្រព្យ ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣ នៃច្បាប់នេះ
- ខ- ទ្រព្យដែលមាននៅក្នុងមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣ នៃច្បាប់នេះ
- គ- សិទ្ធិលើអចលនទ្រព្យ ឬចលនទ្រព្យ និង
- ឃ- រាល់ ទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិទាំងឡាយដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនៅពេលដែលត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិក្នុងពេលអនាគត។

មាត្រា ២៤.- ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

ការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ ត្រូវអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម្ចីដែលមានអត្ថប្រយោជន៍និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល និងច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាមនិងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។

មាត្រា ២៥._ ការលក់ទិញទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិ

រាល់ទ្រព្យ ទំនិញ និងសិទ្ធិដែលចែងនៅក្នុងមាត្រា ២៣ ទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិដែលអាចនឹងកើតមានក្នុងពេលអនាគត អាចចាត់ទុកជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ លើកលែងតែទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិដែលមិនអាចផ្ទេរបានដោយលក្ខណៈធម្មជាតិរបស់វាឬការផ្ទេរទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិនោះត្រូវបានហាមឃាត់ដោយច្បាប់។

មាត្រា ២៦._ ករណីលើកលែង

ជំពូកនេះមិនអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាណាដែលក្នុងនោះកាតព្វកិច្ចចម្រើនរបស់ភាគីសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ទំនិញដើម្បីផ្តល់ជាការងារ ឬសេវាផ្សេងៗ។

ផ្នែកទី ៣

កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់អ្នកលក់និងអ្នកទិញ

មាត្រា ២៧._ ការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកទិញ និងអ្នកលក់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញត្រូវគ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលអាចអនុវត្តបានលើកិច្ចសន្យាលក់ទិញ ប៉ុន្តែវាត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយមាត្រា ២៨ ខាងក្រោម។

មាត្រា ២៨._ សិទ្ធិរបស់អ្នកលក់ដើម្បីរក្សាទុក និងការកាន់កាប់កម្មសិទ្ធិ

នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ អ្នកលក់អាចរក្សាទុក និងការកាន់កាប់ទំនិញ ឬសិទ្ធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ទិញរហូតដល់ពេលដែលអ្នកទិញប្រគល់ប្រាក់។

ផ្នែកទី ៤

មោឃៈភាព និងការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ

មាត្រា ២៩._ មោឃៈភាពនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃ ការលក់ទិញមួយត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈនៅពេលដែល ÷

ក- ពុំមានទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ទិញ

- ខ- ទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិនានាដែលមិនអាចផ្ទេរបានដោយលក្ខណៈធម្មជាតិ របស់វា ឬការផ្ទេរទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិនោះត្រូវបានហាមឃាត់ដោយ ច្បាប់ ឬ
- គ- ទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ ទិញជាកម្មសិទ្ធិរបស់តតិយជន ហើយដែលអ្នកលក់មិន បានជាវទំនិញ ឬសិទ្ធិនោះពីតតិយជន។

មោឃៈភាពនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ ត្រូវអនុវត្តដោយ សាលក្រមតុលាការ ឬដោយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

មាត្រា ៣០.- ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ

ដើម្បីបន្ថែមលើបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ បទប្បញ្ញត្តិពិសេសនៃការបញ្ចប់ កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មលក់ទិញ ត្រូវអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលចែងពីការមិនអនុវត្តកិច្ចសន្យា។

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ អាចបញ្ចប់បានដោយការអនុវត្តន៍ កិច្ចព្រមព្រៀងពិសេសនៃការទិញត្រលប់មកវិញ ដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី។

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញដែលមានមោឃៈភាព ឬបញ្ចប់ តម្រូវឱ្យអ្នកទិញផ្ទេរទ្រព្យ ទំនិញ ឬសិទ្ធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ទិញទៅឱ្យ អ្នកលក់វិញ ហើយអ្នកលក់ក៏ត្រូវផ្ទេរប្រាក់ទៅឱ្យអ្នកទិញវិញដែរ។

មាត្រា ៣១.- សំណងនៃការខូចខាត

ភាគីនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ អាចទាមទារសំណងនៃការ ខូចខាតក្នុងករណីមោឃៈភាពឬការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាដោយយោងតាមកិច្ចសន្យា ពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញដែលបានអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី។

ជំពូកទី ៥
ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ

ផ្នែកទី ១
និយមន័យ និងវិសាលភាពនៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ

មាត្រា ៣២._ ខែងឡើងក្រមរដ្ឋប្បវេណី

បទប្បញ្ញត្តិនានានៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែលបញ្ញត្តិអំពីការជួលរយៈពេលវែង និង/ ឬការជួលអចលនៈទ្រព្យ មិនអនុវត្តចំពោះភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យឡើយ។

មាត្រា ៣៣._ និយមន័យនៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យគឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលម្ចាស់កម្មសិទ្ធិអចលនៈទ្រព្យដែលហៅថាភតិបតីដែលជាពាណិជ្ជករ ឬមិនមែនពាណិជ្ជករប្រគល់ទ្រព្យនោះទៅឱ្យពាណិជ្ជករម្នាក់ហៅថាភតិកៈ ដើម្បីដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន ដោយការបង់ថ្លៃឈ្នួលសមាមាត្រទៅនឹងរយៈពេលកាន់កាប់ទ្រព្យនោះ។

មាត្រា ៣៤._ ករណីលើកលែង

ជំពូកនេះមិនអនុវត្តចំពោះការជួលឬការធ្វើសម្បទានណាមួយរវាងពាណិជ្ជករជាមួយនឹងអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលឡើយ។

មាត្រា ៣៥._ សិទ្ធិប្រត្យក្ស

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យបង្កើតសិទ្ធិប្រត្យក្សដើម្បីគ្រប់គ្រងអចលនៈទ្រព្យដែលជាកម្មវត្ថុនៃការជួលនោះ។

ដូចដែលមានបទប្បញ្ញត្តិចែងនៅក្នុងផ្នែកទី ៦ ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងបញ្ជាក់ជាលិខិតយថាភូតដើម្បីបង្កើតបានសិទ្ធិប្រត្យក្ស។

មាត្រា ៣៦._ សិទ្ធិសាងសង់ឬជួសជុលអចលនទ្រព្យ

ភតិកៈមានសិទ្ធិសាងសង់ឬជួសជុលទ្រព្យជួលបាន លុះត្រាតែមានខែងឡើងនៅក្នុងកិច្ចសន្យានោះ។

ប្រសិនបើគ្មានខ្លឹមសារពីការសាងសង់ឬជួសជុលនៅក្នុងកិច្ចសន្យាទេ ភតិកៈមានសិទ្ធិត្រឹមតែរក្សាទុកអាគារ ឬសំណង់ដែលមានស្រាប់នៅក្នុងរយៈពេល សុពលភាពនៃកិច្ចសន្យានោះ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើក្នុងកាលៈទេសៈណាមួយ ភតិកៈវាយនូវអាគារ ឬសំណង់ដែលមានស្រាប់នោះ ឬផ្លាស់ប្តូរលក្ខណៈដើម របស់វាដើម្បីឱ្យវាមានភាពល្អប្រសើរ ភតិកៈមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យភតិកៈសាង សង់ឬធ្វើឡើងវិញនូវអាគារ ឬសំណង់នោះឱ្យមានលក្ខណៈដូចដើមវិញ។

មាត្រា ៣៧._ ការធានាផលប្រយោជន៍

យោងតាមច្បាប់និងបទដ្ឋានដែលនៅជាធរមានដែលចែងពីការធានាសិទ្ធិ និងការផ្ទេរសិទ្ធិ ការធានាផលប្រយោជន៍ត្រូវបានផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ ភតិកៈ ឬតតិយជនក្នុងរយៈពេលនៃភតិសន្យាលើ +

- ក- អាគារឬសំណង់ដែលមានស្រាប់ ឬអាគារឬសំណង់ដែលបាន សាងសង់ដោយភតិកៈនៅលើអចលនទ្រព្យដែលជួលនោះ
- ខ- ទ្រព្យជួល ឬ
- គ- ការជួលនោះតែម្តង

មាត្រា ៣៨._ ការយកអចលនទ្រព្យដែលជួលធ្វើជាភាគហ៊ុន

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យអាចបញ្ចូលទៅក្នុងដើមទុនរបស់ ក្រុមហ៊ុននោះបាន ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុននោះបានចុះបញ្ជីយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាម ច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានានៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

**ផ្នែកទី ២
ថេរៈថេលា**

មាត្រា ៣៩._ រយៈពេលអប្បបរមា និងអតិបរមានៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្ម

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យត្រូវបានកំណត់រយៈពេលមិនតិចជា ង ៧(ប្រាំពីរ)ឆ្នាំ ឡើយ។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យរវាងពាណិជ្ជករជាមួយពាណិជ្ជករ និង/ឬពាណិជ្ជករជាមួយបុគ្គលមិនមែនជាពាណិជ្ជករដូចចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣៣ ខាងលើ ដែលមានរយៈពេលតិចជាង ៥ (ប្រាំ)ឆ្នាំ ភតិសន្យានោះត្រូវ

គ្រប់គ្រងដោយក្រុមរដ្ឋប្បវេណី។ ប៉ុន្តែ ដោយសារសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មរបស់
ភតិកៈ តុលាការពាណិជ្ជកម្មអាចមានយុត្តាធិការលើភតិសន្យានោះ។

មាត្រា ៤០._ ការបន្ថយពេលនិងការចុះតតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មជាថ្មី

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យអាចត្រូវបានពន្យាក្នុងអំឡុងពេល
សុពលភាពរបស់វា ដោយមានការឯកភាពពីភាគីទាំងអស់។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យអាចត្រូវបានបន្ថយពេលបន្ថែម
ដោយមានការឯកភាពពីភាគីទាំងអស់ ប៉ុន្តែរយៈពេលបន្ថែមនេះមិនត្រូវលើស
ពីរយៈពេលនៃភតិសន្យាដើមឡើយ។

មាត្រា ៤១._ ការបដិសេធនូវការបន្តភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យជាថ្មី

ទោះបីមានខ្វែងខ្វែរនៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មក្តី ការបដិសេធនូវការ
បន្តភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យជាថ្មីដោយភតិបតី ភតិកៈត្រូវបាន
អនុញ្ញាតឱ្យទាមទារសំណងនៃការខូចខាតដែលខាតបង់ក្នុងមុខរបររបស់គាត់។

ផ្នែកទី ៣

សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភតិកៈនិងភតិបតី

មាត្រា ៤២._ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភតិកៈ

ភតិកៈ ÷

- ក- ត្រូវមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ និងអាស្រ័យផលលើវត្ថុជួល តាមការកំណត់
នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ឬតាមលក្ខណៈនៃវត្ថុជួលនោះ
- ខ- ភតិកៈមានកាតព្វកិច្ចគ្រប់គ្រងវត្ថុជួលដោយប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នក
គ្រប់គ្រងដោយសុចរិត
- គ- មិនអាចបដិសេធសកម្មភាពទាំងឡាយដែលអនុវត្តដោយ ភតិបតី
ដែលចាំបាច់ក្នុងការថែរក្សាវត្ថុជួលឡើយ
- ឃ- អាចទាមទារសំណងពីភតិបតី ប្រសិនបើភតិកៈបានចំណាយប្រាក់ចាំ
បាច់ដែលជាបន្ទុករបស់ភតិបតីក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យា។

មាត្រា ៤៣._ កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ភតិបតី

ភតិបតី ÷

- ក- មិនត្រូវរារាំងការប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យផលដោយភតិកៈ ដែលមានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាឡើយ
- ខ- ត្រូវធ្វើការជួសជុល ឬថែទាំវត្ថុជួលដែលជាកម្មវត្ថុដែលបានកំណត់ជាលក្ខខណ្ឌនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។ ប៉ុន្តែ ភតិបតីមិនទទួលខុសត្រូវទេនៅពេលដែលការខូចខាតនោះបណ្តាលមកពីការប្រព្រឹត្តិមិនត្រឹមត្រូវ ឬធ្វេសប្រហែសរបស់ភតិកៈ លើវត្ថុជួលនោះ។

មាត្រា ៤៤._ សិទ្ធិក្នុងការជួលបន្ត ឬការផ្ទេររបស់ភតិកៈ

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យអាចអនុញ្ញាតិឱ្យជួលបន្ត ឬផ្ទេរដោយភតិកៈ យោងតាមខ្លះៗនៃកិច្ចសន្យានោះ។ ប៉ុន្តែ ភតិកៈមិនត្រូវផ្ទេរផលប្រយោជន៍ ជួលបន្ត បញ្ចាំ ឬអនុញ្ញាតិឱ្យតតិយជនធ្វើអ្វីៗលើវត្ថុជួល ឬក៏ធ្វើការសន្យាឬធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងអ្វីមួយលើវត្ថុជួលនោះដោយគ្មានការឯកភាពជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីភតិបតីជាមុនឡើយ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

មាត្រា ៤៥._ សិទ្ធិក្នុងការជួលបន្ត ឬការផ្ទេររបស់ភតិបតី

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យអាចអនុញ្ញាតិឱ្យជួលបន្ត ឬផ្ទេរដោយភតិបតី យោងតាមខ្លះៗនៃកិច្ចសន្យា។ ប៉ុន្តែ ភតិបតីមិនត្រូវផ្ទេរផលប្រយោជន៍ដែលធ្វើឱ្យខូចខាតប្រយោជន៍របស់ភតិកៈ លក់ ជួល ជួលបន្ត ដាក់បញ្ចាំ ឬអនុញ្ញាតិឱ្យតតិយជនធ្វើអ្វីៗលើវត្ថុជួល ឬក៏ធ្វើការសន្យា ឬធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងអ្វីមួយលើវត្ថុជួលនោះដោយគ្មានការឯកភាពជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីភតិកៈជាមុនឡើយ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

មាត្រា ៤៦._ អានុភាពនៃការជួលបន្ត ឬ ការផ្ទេរសិទ្ធិ

កាតព្វកិច្ចទាំងឡាយដែលបានចែងនៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ ត្រូវភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចជាមួយអនុភតិកៈ ឬអ្នកទទួលការផ្ទេរសិទ្ធិ។ ប្រសិនបើ ភតិកៈមានសិទ្ធិក្នុងការជួលបន្តនូវវត្ថុជួលនោះ អនុភតិកៈត្រូវបន្តទទួលខុសត្រូវចំពោះភតិបតី។ ការជួលបន្តនេះមិនបានហាមឃាត់ភតិបតីពីការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើភតិកៈឡើយ។

ការផ្ទេរសិទ្ធិនៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យដែលបាន
បង្កើតឡើងដោយស្របច្បាប់ដោយភតិបតី មិនត្រូវបានរារាំងភតិកៈពីការ
អនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនចំពោះភតិបតីឡើយ។

មាត្រា ៤៧._ សិទ្ធិក្នុងការទិញ

ភតិកៈមានសិទ្ធិក្នុងការទិញអចលនទ្រព្យដែលជួល ដោយយោងតាម
បទប្បបញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះ។

**ផ្នែកទី ៤
ថ្លៃឈ្នួល**

មាត្រា ៤៨._ ការបង់ថ្លៃឈ្នួល

ថ្លៃឈ្នួលត្រូវបង់ជាសាច់ប្រាក់ ឬដោយការប្តូរជាមួយទ្រព្យផ្សេងៗ
ថ្លៃឈ្នួលជាសាច់ប្រាក់ ត្រូវបង់ជាសរុប ឬបង់តាមតំណាក់កាល។
ការបង់ថ្លៃឈ្នួលត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកតាមការកំណត់រយៈពេលដែល
បានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

ប្រសិនបើគ្មានខ្លឹមសារអំពីពេលវេលានៃការបង់ថ្លៃឈ្នួលនៅក្នុងភតិសន្យា
ពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យទេ ភតិកៈត្រូវបង់ថ្លៃឈ្នួលនៅរាល់ចុងឆ្នាំ។ប្រសិន
បើមានខ្លឹមសារអំពីរដូវប្រមូលផល ការបង់ថ្លៃឈ្នួលត្រូវធ្វើឡើងនៅចុងរដូវនោះ
ដោយគ្មានការពន្យារពេលឡើយ។

មាត្រា ៤៩._ សិទ្ធិក្នុងការស្នើសុំការតម្លើង ឬបន្ថាបតម្លៃជួល

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ អាចផ្តល់សិទ្ធិឱ្យមានការស្នើ
សុំតម្លើង ឬបញ្ចុះតម្លៃជួលបាននៅក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យា។

ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាមិនមានខ្លឹមសារអំពីការតម្លើងឬបន្ថាបថ្លៃឈ្នួលទេ តម្លៃ
ឈ្នួលមិនអាចកែប្រែបានឡើយ។

ផ្នែកទី ៥
ការបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ

មាត្រា ៥០._ ការបញ្ចប់

ការបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យមានអានុភាពតែក្នុង ពេលអនាគតប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាអនុវត្តនូវ កាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់បានបំពេញចប់សព្វគ្រប់នោះ ការបញ្ចប់នេះមិនអាច មោឃៈសុពលភាពនៃខែចែងនៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យបាន ឡើយ ទោះបីជាដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាក៏ដោយ។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យអាចបញ្ចប់បាន ប្រសិនបើភតិកៈ ឬភតិបតីមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន និងស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនានាដែល មានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យានោះ។

ក្នុងករណីគ្មានខែចែងពីការបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ ទេ ភតិបតីមិនមានសិទ្ធិបញ្ចប់ការជួលដោយគ្មានការឯកភាពពីភតិកៈឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលភតិកៈមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ភតិកៈ មានសិទ្ធិបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យ ដោយធ្វើការជូនដំណឹង ក្នុងរយៈពេល ០១ (មួយ) ឆ្នាំ ដោយមិនចាំបាច់មានការឯកភាពពីភតិបតី ឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីភតិបតីមិនបានអនុវត្តករណីយកិច្ចរបស់ខ្លួន។

ការបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យត្រូវតែជូនដំណឹងអំពីការ បញ្ចប់នេះទៅអាជ្ញាធរដែលមានសមត្ថកិច្ច។

មាត្រា ៥១._ ការបញ្ចប់ដោយការមិនធានាបង់ថ្លៃឈ្នួល

ប្រសិនបើ ភតិកៈបដិសេធក្នុងការបង់ថ្លៃឈ្នួលក្នុងរយៈពេល ៣ (បី) ខែ ដែលមានចែងក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យ កិច្ចសន្យានេះត្រូវ បានបញ្ចប់តាមការសម្រេចរបស់ភតិបតី លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀង ផ្សេងពីនេះ។

មាត្រា ៥២._ ការបញ្ចប់ដោយករណីប្រធានសក្តិ

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យអាចបញ្ចប់បាន ប្រសិនបើមាន ករណីប្រធានសក្តិ។

មាត្រា ៥៣._ ការជួសជុល ឬសំណង

ផ្អែកតាមរយៈពេលនៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យ ឬក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាត្រូវបានបញ្ចប់ដោយមូលហេតុណាមួយ ការជួសជុលឬសំណងត្រូវបង់ដោយភាគីម្ខាងឱ្យទៅភាគីម្ខាងទៀត បើសិនជាមានការកែលម្អការវាយចោល ឬសាងសង់សំណង់អាគារ ឬអាគារដែលជារត្នុជួលដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិដែលមានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យានោះ។

ក្នុងករណីគ្មានខ្លឹមសារចែងពិសេសនៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យទាក់ទងនឹងការជួសជុល ឬសំណងដូចដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌខាងលើទេ ភាគីណាមួយនៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យមិនអាចធ្វើការជួសជុល ឬសងសំណងដែលទាក់ទងនឹងការកែលម្អ ការវាយចោល ឬសាងសង់សំណង់អាគារ ឬអាគារដែលជារត្នុជួលនោះបានឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីមានការបំពានកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីណាមួយទាក់ទងនឹងការកែលម្អ ការវាយចោល ឬសាងសង់សំណង់អាគារឬអាគារនោះ។

មាត្រា ៥៤._ សំណងការខូចខាត

ភាគីនៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ អាចទាមទារសំណងនៃការខូចខាតបានក្នុងករណីបញ្ចប់កិច្ចសន្យា ដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកិច្ចសន្យាជួលដែលពួកគាត់បានអនុវត្តនិងអនុលោម តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីស្តីពីការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច។

**ផ្នែកទី ៦
នីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជី**

មាត្រា ៥៥._ ការចុះបញ្ជីផ្នែកតាមនីតិវិធីជាធរមាន

ដើម្បីផ្តល់សុពលភាពទៅភាគីដំបូង ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យត្រូវតែធ្វើជាលិខិតយថាភូតដោយអនុលោមតាមច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានាដែលនៅជាធរមាន។

ប្រសិនបើ ភតិកៈស្នើឱ្យភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យធ្វើជាលិខិតយថាភូត ភតិបតីត្រូវតែធ្វើជាលិខិតយថាភូតលើកិច្ចសន្យានោះ ដោយយោងតាមមាត្រានេះ។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យត្រូវតែធ្វើជាលិខិតយថាភូតក្នុង
កំឡុងពេលដែលបានកំណត់នៅក្នុងភតិសន្យានោះ។ ការធ្វើជាលិខិតយថាភូត
នេះត្រូវបានចាត់ទុកជាឯកសារផ្លូវការពិសេសដែលជាភស្តុតាងនៃភតិសន្យា
ពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យណាដែលមិនបានធ្វើជាលិខិត
យថាភូត មិនអាចតាំងនឹងតតិយជនបានឡើយ។

**មាត្រា ៥៦._ ការមិនប្រតិបត្តិជាមួយការបង្កើតលក្ខខណ្ឌតម្រូវនានានៃភតិសន្យា
ពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ**

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃអចលនទ្រព្យដែលមិនបានសរសេរជាលាយ-
លក្ខណ៍អក្សរ ប៉ុន្តែវាមានលក្ខណៈដូចនិយមន័យនៃមាត្រា ៣៣ មិនត្រូវចាត់
ទុកជាកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មឡើយ ហើយវាត្រូវបិតក្រោមវិសាលភាពនៃក្រម
រដ្ឋប្បវេណី។

**មាត្រា ៥៧._ ការចុះបញ្ជីនៃការបន្តរយៈពេល ការចុះភតិសន្យាជាថ្មី ឬការធ្វើ
វិសោធនកម្ម**

រាល់ការបន្តរយៈពេលក្នុងការចុះកិច្ចសន្យាជាថ្មីឡើងវិញ ឬការធ្វើវិសោធន-
កម្មភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើអចលនទ្រព្យ ត្រូវតែធ្វើជាលិខិតយថាភូត។

ជំពូកទី ៦
ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យ និងមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម
ផ្នែកទី ១
និយមន័យ

មាត្រា ៥៨._ ខ័របង្កើតក្រុមរដ្ឋប្បវេណី

បទប្បញ្ញត្តិនៃក្រុមរដ្ឋប្បវេណីដែលចែងពីភតិសន្យា មិនអនុវត្តចំពោះ ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យនិងមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មឡើយ។

មាត្រា ៥៩._ និយមន័យនៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យនិងមូលនិធិ ពាណិជ្ជកម្ម

ភតិសន្យាលើចលនទ្រព្យ គឺជាកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែលម្ចាស់ចលន ទ្រព្យហៅថាភតិបតីដែលជាពាណិជ្ជករ ប្រគល់ចលនទ្រព្យទៅឱ្យពាណិជ្ជករ ម្នាក់ហៅថាភតិកៈ ដើម្បីប្រកបអាជីវកម្មដោយបង់ថ្លៃឈ្នួលក្នុងរយៈពេលកាន់ កាប់ទ្រព្យនោះ។

ភតិសន្យាលើមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម គឺជាកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែល ពាណិជ្ជករជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ប្រគល់ទ្រព្យទាំងអស់ ដែលជាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មនោះទៅឱ្យពាណិជ្ជករម្នាក់ទៀតដើម្បីប្រើប្រាស់មូល និធិពាណិជ្ជកម្មទាំងនោះ ដោយការបង់ថ្លៃឈ្នួលទៅឱ្យម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ។

ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុមិនបិតក្រោមវិសាលភាពនៃជំពូកនេះ ប៉ុន្តែត្រូវបាន អនុវត្ត និងអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៦០._ និយមន័យនៃចលនទ្រព្យ និងមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម

គោលបំណងនៃជំពូកនេះ ចលនទ្រព្យរាប់បញ្ចូលទាំងចលនទ្រព្យឬសិទ្ធិ ដែលភ្ជាប់ជាមួយចលនវត្ថុដែលត្រូវតែប្រគល់ទៅឱ្យភតិបតីវិញ តាមកាល កំណត់នៃកិច្ចសន្យាជួលនោះ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលកំណត់ ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃ ជំពូកទី ៧ ជំពូកទី៨ និងជំពូកទី ៩ នៃច្បាប់នេះទេ។

និយមន័យនៃមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តលើភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែរ។

ក្នុងករណី ភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលមានខ័របង្កើតសិទ្ធិជួល អចលនៈទ្រព្យឬកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលភ្ជាប់ជាមួយមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មនោះ ត្រូវ

គ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ៥ ឬជំពូកទី ៧ ជំពូកទី ៨ និងជំពូកទី ៩ នៃច្បាប់នេះ ដែលបន្ថែមលើជំពូកទី ៦ នេះ។

នៅក្នុងភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ប្រសិនបើសិទ្ធិប្រតិបត្តិទាំងឡាយ ដែលជាប់នឹងមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មនោះ ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យភតិកៈក្នុងរយៈពេល នៃកិច្ចសន្យា ភាគីទាំងអស់នៃភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវតែអនុវត្ត តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចែងពីការផ្ទេរឬចុះបញ្ជីសិទ្ធិទាំងនោះ ដែល បន្ថែមលើជំពូកទី ៦ នេះ។

មាត្រា ៦១.- រយៈពេលនៃការជួល

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យនិងភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវតែបញ្ជាក់អំពីរយៈពេលនៃការជួលឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងមិនត្រូវលើសពី ១០ (ដប់) ឆ្នាំឡើយ។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ដែលមានរយៈពេលលើសពី ១០ (ដប់) ឆ្នាំ ត្រូវតែបង្រួមមកត្រឹម ១០ (ដប់) ឆ្នាំ។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មអាច កំណត់រយៈពេលឡើងវិញបាន ដោយមានខែចុងអំពីការកំណត់រយៈពេលជាថ្មី ឡើងវិញនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម។

មាត្រា ៦២.- ការបដិសេធនៃការចុះកិច្ចសន្យាថ្មីឡើងវិញ

ប្រសិនបើនៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យឬភតិសន្យាមូល និធិពាណិជ្ជកម្មមានខែចុងពីការចុះកិច្ចសន្យាថ្មីឡើងវិញ ប៉ុន្តែត្រូវបាន បដិសេធដោយភតិបតី ភតិកៈអាចទាមទារសំណងលើការខាតបង់អាជីវកម្ម របស់គាត់បាន។

មាត្រា ៦៣.- ថ្លៃឈ្នួល

ថ្លៃឈ្នួលត្រូវបង់ជាសាច់ប្រាក់ ឬដោយការប្តូរទ្រព្យផ្សេងៗ។
ថ្លៃឈ្នួលជាសាច់ប្រាក់ ត្រូវបង់សរុប ឬបង់តាមដំណាក់កាល។
ភតិកៈមានកាតព្វកិច្ចបង់ថ្លៃឈ្នួលទៅឱ្យភតិបតីតាមពេលកំណត់ដែល បានព្រមព្រៀងគ្នានៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម។

ប្រសិនបើគ្មានការចែងអំពីពេលវេលានៃការបង់ថ្លៃឈ្នួលនៅក្នុងភតិ-
សន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យទេ ភតិកៈត្រូវបង់ថ្លៃឈ្នួលនៅរៀងរាល់ចុង
ខែ។

**មាត្រា ៦៤._ ទម្រង់នៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យនិងភតិសន្យាលើមូល
និធិពាណិជ្ជកម្ម**

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យនិងភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម
ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ដើម្បីតតាំងនឹងតតិយជន ភតិសន្យា
មូលនិធិពាណិជ្ជកម្មត្រូវតែធ្វើជាលិខិតយថាភូត។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម
ដែលមិនបានសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ប៉ុន្តែវាមានលក្ខណៈដូច
និយមន័យនៃមាត្រា៦០ មិនត្រូវចាត់ទុកជាកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មឡើយហើយវា
ត្រូវបិតក្រោមវិសាលភាពនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចែងពីភតិសន្យាលើចលនទ្រព្យ។
ផ្ទុយមកវិញ ដោយយោងតាមសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មរបស់ភតិកៈ តុលាការ
ពាណិជ្ជកម្មត្រូវមានយុត្តាធិការ ក្នុងករណីគ្មានខ្លឹមសារចែងពីមជ្ឈត្តការនៅក្នុងកិច្ច-
សន្យា។

មាត្រា ៦៥._ ការធានាផលប្រយោជន៍

ការធានាផលប្រយោជន៍លើចលនទ្រព្យឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែល
ជួល និងការធានាផលប្រយោជន៍ដែលបានចែងនៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្ម
លើចលនទ្រព្យឬនៅក្នុងភតិសន្យាលើទ្រព្យពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយ
បទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានានិងក្រមរដ្ឋប្បវេណី
និងបទដ្ឋាននានាដែលចែងពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា ដើម្បីបន្ថែមនៅ
ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះ។

មាត្រា ៦៦._ ការយកចលនទ្រព្យឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលជួលធ្វើជាតាកហ៊ុន

ចលនទ្រព្យឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលជួលដោយក្រុមហ៊ុនមួយអាច
បញ្ជូលទៅក្នុងដើមទុនរបស់ក្រុមហ៊ុននោះបាន ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុននោះបានចុះ
បញ្ជីយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានានៃព្រះរាជាណាចក្រ
កម្ពុជា។

ផ្នែកទី ២
កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ភតិកៈ និងភតិបតី

មាត្រា ៦៧._ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភតិកៈ

ភតិកៈ ÷

ក- ត្រូវមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យផលពីចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលបានជួល ដោយផ្អែកទៅតាមវិធីប្រើប្រាស់ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យ ឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ឬតាមប្រភេទនៃវត្ថុជួលនោះ

ខ- មានកាតព្វកិច្ចគ្រប់គ្រងចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលបានជួលដោយប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងនាមជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយសុចរិត

គ- មិនអាចរារាំងសកម្មភាពទាំងឡាយដែលអនុវត្តដោយភតិបតីដែលចាំបាច់ក្នុងការថែរក្សាចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលជួល

ឃ- អាចទាមទារសំណងពីភតិបតី ប្រសិនបើភតិកៈបានចំណាយចាំបាច់ណាមួយដែលជាបន្ទុករបស់ភតិបតីក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យានោះ

និង

ង- អាចទាមទារឱ្យភតិបតីសងតាមតម្លៃជាក់ស្តែងដែលខ្លួនបានចំណាយលើការកែលម្អ ឬការចំណាយដែលមានគុណប្រយោជន៍ ឬការតម្លើងតម្លៃចលនទ្រព្យ តាមការសម្រេចរបស់ភតិបតី ឬតាមការព្រមព្រៀងគ្នារវាងភតិបតី និងភតិកៈ ទោះបីភតិសន្យាត្រូវបានបញ្ចប់ក្តី។

មាត្រា ៦៨._ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភតិបតី

ភតិបតី ÷

ក- មិនត្រូវរារាំងការប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យផលរបស់ភតិកៈនៅក្នុងរយៈពេលនៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យ ឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មឡើយ និង

ខ- ត្រូវធ្វើការជួសជុលចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលជាកម្មវត្ថុនៃភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យ ឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មលើកលែងតែនៅពេលដែលការខូចខាតទ្រព្យដែលជួលនោះបណ្តាលមកពីការប្រព្រឹត្តិមិនត្រឹមត្រូវ ឬធ្វេសប្រហែសរបស់ភតិកៈ។

មាត្រា ៦៩._ វិការៈកំបាំង

ប្រសិនបើមានវិការៈកំបាំងលើចលនទ្រព្យ ឬលើមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ដែលបានជួលដែលភតិកៈមិនបានដឹង ហើយមិនអាចឱ្យភតិកៈប្រើប្រាស់ចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលជួលនោះបានក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ភតិកៈអាចទាមទារឱ្យភតិបតីជួសជុល ឬផ្លាស់ប្តូរចលនទ្រព្យ ដែលគ្មានវិការៈកំបាំង និងទាមទារសំណងនៃការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីវិការៈកំបាំងនោះ។

ភតិបតីអាចចំណាយលើការជួសជុលវិការៈកំបាំងដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ បើសិនជាវាមិនធ្វើឱ្យខូចផលប្រយោជន៍របស់ភតិកៈហួសហេតុ ប៉ុន្តែការជួសជុលនេះ មិនបានហាមឃាត់ភតិកៈពីការទាមទារសំណងខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីវិការៈនោះឡើយ។

មាត្រា ៧០._ សិទ្ធិនៃការជួលបន្ត ឬការផ្ទេរ

ភតិកៈមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរសិទ្ធិឬជួលបន្តចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលជួលដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីភតិបតីឡើយ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនោះ។

ការជួលចលនទ្រព្យ ឬការជួលមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម អាចត្រូវបានផ្ទេរសិទ្ធិដោយភតិបតី ប្រសិនបើមានខ្សែចងនៅក្នុងភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យ ឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម។

មាត្រា ៧១._ អានុភាពនៃសិទ្ធិជួលបន្ត ឬផ្ទេរ

ប្រសិនបើភតិកៈមានសិទ្ធិក្នុងការជួលបន្តនូវចលនទ្រព្យឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលជួលនោះ អនុភតិកៈត្រូវសន្មត់ទទួលយកករណីយកិច្ចទទួលខុសត្រូវចំពោះភតិបតី។ ការជួលបន្តនេះមិនបានហាមឃាត់ភតិបតីពីការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនចំពោះភតិកៈឡើយ។

ភតិបតីមានសិទ្ធិផ្ទេរការជួលចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដោយស្របច្បាប់ ប៉ុន្តែគាត់មិនអាចហាមឃាត់ភតិកៈពីការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនចំពោះភតិបតីឡើយ។

មាត្រា ៧២._ សិទ្ធិក្នុងការទិញ

សិទ្ធិក្នុងការទិញដែលបានផ្តល់ឱ្យទៅភតិកៈដែលបានចែងនៅក្នុងភតិ-
សន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវបិតក្រោមវិសាល
ភាពនៃបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះ។

ផ្នែកទី ៣

ការបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម

មាត្រា ៧៣._ និយមន័យ

ការបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិ-
ជ្ជកម្មមានអានុភាពតែក្នុងពេលអនាគតប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើភាគីបាន
ព្រមព្រៀងគ្នាអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់បានបំពេញចប់សព្វគ្រប់ នោះ
ការបញ្ចប់នេះមិនអាចមោឃៈភាពសុពលភាពនៃចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិ-
បានឡើយ ទោះបីដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាក៏ដោយ។

ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យឬភតិសន្យាលើមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម
អាចបញ្ចប់បាន ដោយស្របតាមចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនោះ។

ក្នុងករណីគ្មានចែងពីការបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលនទ្រព្យ ឬ
ភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មទេ ភតិបតីមិនមានសិទ្ធិបញ្ចប់ការជួលដោយគ្មាន
ការឯកភាពពីភតិកៈឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលភតិកៈមិនបានអនុវត្ត
កាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន។ ភតិកៈមានសិទ្ធិបញ្ចប់ភតិសន្យាពាណិជ្ជកម្មលើចលន
ទ្រព្យឬភតិសន្យាមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម ដោយធ្វើការជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេល
០១(មួយ)ខែ ដោយមិនចាំបាច់មានការឯកភាពពីភតិបតីឡើយ លើកលែង
តែក្នុងករណីភតិបតីមិនបានអនុវត្តករណីយកិច្ចរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ៧៤._ ការបញ្ចប់ដោយការលះខ្ពស់ពិសេស

ប្រសិនបើមានវិការៈកំបាំងដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ៦៩ ភតិកៈមិនអាច
សម្រេចគោលបំណងដូចដែលគាត់បានចុះកិច្ចសន្យាជួលចលនទ្រព្យ ឬមូល
និធិពាណិជ្ជកម្មនោះ ភតិកៈអាចបញ្ចប់កិច្ចសន្យាបានភ្លាម។

ប្រសិនបើ ភតិកៈអនុញ្ញាតឱ្យភតិយជនប្រើប្រាស់ ឬអាស្រ័យផលលើ
ចលនទ្រព្យ ឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មដែលជួលនោះដោយផ្ទុយពីលក្ខខណ្ឌនៃ

កិច្ចសន្យាឬដោយគ្មានការឯកភាពពីភតិបតី ភតិបតីអាចបញ្ចប់កិច្ចសន្យា
ពាណិជ្ជកម្មបានភ្លាម។

មាត្រា ៧៥._ ការបញ្ចប់ដោយករណីប្រធានសក្តិ

ការជួលចលនទ្រព្យឬមូលនិធិពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានបញ្ចប់ ប្រសិនបើមាន
ករណីប្រធានសក្តិ។

**ជំពូកទី ៧
កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ**

ផ្នែកទី ១

និយមន័យ និង វិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ

មាត្រា ៧៦._ និយមន័យនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ

កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ គឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណដែលអាច
ជាឬមិនមែនជាពាណិជ្ជកម្ម ផ្តល់ការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាទៅឱ្យអ្នកទទួល
អាជ្ញាប័ណ្ណដែលជាពាណិជ្ជករ ដើម្បីផលិត ឬ/និងលក់ទំនិញសំរាប់អាជីវកម្ម
របស់គាត់។

មាត្រា ៧៧._ កម្រៃនៃការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ

កម្រៃនៃការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណអាចសមាមាត្រ
ទៅនឹងភាពផ្តាច់មុខ រយៈពេលរបស់អាជ្ញាប័ណ្ណ និងការប្រើប្រាស់ជាក់លាក់
នូវកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដោយអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ។

មាត្រា ៧៨._ ករណីលើកលែង

ម៉ាកសមូហភាពមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណឡើយ។

ពាណិជ្ជនាមអាចជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ ប្រសិនបើពាណិជ្ជ-
នាមនោះត្រូវបានចុះបញ្ជីជាម៉ាក។

បទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះមិនអនុវត្តចំពោះកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដែលត្រូវបានធ្វើ
អាជីវកម្មដោយរាជរដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល

ឬអាជ្ញាធរសាធារណៈ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា ដែលនៅជាធរមាន។

មាត្រា ៧៩._ ប្រភេទនៃកិច្ចសន្យាផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ

ផ្អែកតាមប្រភេទនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ ការផ្តល់ អាជ្ញាប័ណ្ណ ត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងដូចខាងក្រោម ៖

- ក- ប្រើប្រាស់ម៉ាក ឬសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ឬ
- ខ- ផ្ទេរបច្ចេកវិជ្ជា។

**ផ្នែកទី ២
ទម្រង់នៃអាជ្ញាប័ណ្ណ**

មាត្រា ៨០._ កិច្ចសន្យាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណដែលមិនធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មិនត្រូវបានចាត់ ទុកថាមានសុពលភាពទេ។

មាត្រា ៨១._ ការចុះបញ្ជី

ផ្អែកតាមប្រភេទនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ និងដើម្បី ការពារទល់នឹងគតិយជន កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណត្រូវតែចុះបញ្ជីដោយអនុលោម តាមច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម្លូដែលមានអត្ថប្រយោ- ជន៍និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល និងច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាមនិងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។

មាត្រា ៨២._ រយៈពេល

រយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណមួយត្រូវតែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញា ប័ណ្ណនោះ។

រយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ មិនអាចលើសពីរយៈពេលចុះបញ្ជី នៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃអាជ្ញាប័ណ្ណនោះឡើយ។

ផ្នែកទី ៣
កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ និងអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ

មាត្រា ៨៣._ ការត្រួតពិនិត្យគុណភាព

យោងតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ ម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណអាចស្នើរសុំឱ្យអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណផ្តល់ព័ត៌មាន ឬឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃអាជ្ញាប័ណ្ណក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវនានានៃការត្រួតពិនិត្យគុណភាព ក៏ដូចជាលក្ខខណ្ឌនៃការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ ត្រូវតែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ។

មាត្រា ៨៤._ សិទ្ធិផ្តាច់មុខ

កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណអាចចែងពីសិទ្ធិផ្តាច់មុខឬមិនផ្តាច់មុខតាមឬមិនតាមតំបន់ភូមិសាស្ត្រលើការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់អ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ។

កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណត្រូវមានចែងពីបទប្បញ្ញត្តិអំពីការមិនប្រកួតប្រជែងនិងមិនបញ្ចុះបញ្ចូលអូសទាញបុគ្គលិក។

ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណមិនមានបទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងភាពផ្តាច់មុខដែលត្រូវបានផ្តល់ដោយម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណ អំពីគោលការណ៍មិនប្រកួតប្រជែងនិងមិនបញ្ចុះបញ្ចូលអូសទាញបុគ្គលិកទេ អ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណត្រូវតែមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខលើការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ ហើយម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណមិនអាចទាមទារសំណងខូចខាតលើការអនុវត្តន៍គោលការណ៍ប្រកួតប្រជែង និងបញ្ចុះបញ្ចូលអូសទាញបុគ្គលិកឡើយ ។

មាត្រា ៨៥._ ការផ្លាស់ប្តូរកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

ម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ប្តូរនានាពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ។

លក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ប្តូរអាជ្ញាប័ណ្ណ ក្នុងគោលបំណងធ្វើឱ្យមានភាពល្អប្រសើរឬដោយសារមានបញ្ហា

ផ្នែកបច្ចេកទេសដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ត្រូវតែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ។

ក្នុងករណីដែលកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណគ្មានខ្លឹមសារទាក់ទងនឹងការកែលម្អឬបញ្ហាផ្នែកបច្ចេកទេសដែលប៉ះពាល់ដល់អាជ្ញាប័ណ្ណ លក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ ត្រូវតែជាកម្មវត្ថុនៃការចរចារវាងភាគីនិងជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការពាណិជ្ជកម្មឬវេទិការមជ្ឈត្តកម្ម ប្រសិនបើភាគីមិនបានព្រមព្រៀងគ្នាលើលក្ខខណ្ឌទាំងនោះទេ។

មាត្រា ៨៦._ ការផ្ទេរសិទ្ធិ

អ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរអាជ្ញាប័ណ្ណដោយគ្មានការយល់ព្រមពីម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណឡើយ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ។

មាត្រា ៨៧._ អានុភាពនៃការផ្ទេរសិទ្ធិ

ប្រសិនបើអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណផ្ទេរសិទ្ធិប្រើប្រាស់អាជ្ញាប័ណ្ណទៅឱ្យអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណទីពីរស្របតាមច្បាប់ អ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណទីពីរនោះត្រូវទទួលអនុវត្តកាតព្វកិច្ចដែលបានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណចំពោះម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណ។ ការផ្ទេរសិទ្ធិលើអាជ្ញាប័ណ្ណនោះមិនអាចរារាំងម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណក្នុងការអនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់គាត់ប្រឆាំងនឹងអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ និង/ឬអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណទីពីរឡើយ។

មាត្រា ៨៨._ សិទ្ធិក្នុងការទិញ

អ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណមានសិទ្ធិទិញកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ ដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះ។

ផ្នែកទី ៤

មោឃៈភាព និងការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ

មាត្រា ៨៩._ មោឃៈភាព

ផ្អែកតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ កិច្ចសន្យានេះអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈបាន បើសិនជាកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ

មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ ក្នុងរយៈពេលមួយដែលបាន
កំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ។

មាត្រា ៩០.- ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា

ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណមានអានុភាពតែក្នុងពេលអនាគតប៉ុណ្ណោះ។
ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់បាន
បំពេញចប់សព្វគ្រប់នោះ ការបញ្ចប់នេះមិនអាចមោឃៈភាពសុពលភាពនៃ
ខែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណបានឡើយ ទោះបីដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការ
បញ្ចប់កិច្ចសន្យាក៏ដោយ។

អាជ្ញាប័ណ្ណអាចត្រូវបានបញ្ចប់ +

- ក- ដោយយោងតាមខែចែងពិសេសនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ
- ខ- ប្រសិនបើមានបញ្ហាផ្នែកបច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងមាត្រា ៨៥ ធ្វើឱ្យម្ចាស់
អាជ្ញាប័ណ្ណឬអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណមិនអាចសម្រេចគោលបំណងដូចបាន
ចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណបាន ម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណឬអ្នកទទួលអាជ្ញា
ប័ណ្ណមានសិទ្ធិបញ្ចប់កិច្ចសន្យានោះបានភ្លាម បន្ទាប់ពីការចរចារវាង
ភាគីបរាជ័យ ឬ
- គ- ប្រសិនបើអ្នកទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណអនុញ្ញាតឱ្យតតិយជនប្រើប្រាស់ ឬអាស្រ័យ
ផលកម្មសិទ្ធិបញ្ជាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណក្នុងរយៈពេលនៃ
កិច្ចសន្យាផ្ទុយពីលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាឬដោយគ្មានការឯកភាពពីម្ចាស់អា
ជ្ញាប័ណ្ណ ម្ចាស់អាជ្ញាប័ណ្ណអាចបញ្ចប់កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណបានភ្លាម។

ជំពូកទី ៨
កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក
ផ្នែកទី ១

និយមន័យ និង វិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក

មាត្រា ៩១.- និយមន័យនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក

កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកគឺជាការព្រមព្រៀងមួយរវាងពាណិជ្ជករពីរ ឬ ច្រើនរូបដោយអ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវបង់ថ្លៃម៉ាកដោយផ្ទាល់ទៅឱ្យម្ចាស់ម៉ាកក្នុងទម្រង់ណាមួយដូចខាងក្រោម ÷

- ក- ផ្តល់សិទ្ធិក្នុងធ្វើអាជីវកម្មទាក់ទងនឹងការផ្តល់ ការលក់ឬចែកចាយទំនិញ ឬសេវាដែលបានរៀបចំនិងណែនាំដោយម្ចាស់ម៉ាក
- ខ- ផ្តល់សិទ្ធិក្នុងធ្វើអាជីវកម្មទាក់ទងនឹងការផ្តល់ ការលក់ ឬចែកចាយ ទំនិញ ឬសេវាក្រោមផែនការឬប្រព័ន្ធទីផ្សារដែលបានកំណត់ ឬត្រួតពិនិត្យដោយម្ចាស់ម៉ាក
- គ- ផ្តល់សិទ្ធិក្នុងធ្វើអាជីវកម្មដែលទាក់ទងនឹងប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម្ចីដែលមានអត្ថប្រយោជន៍និងគំនូរឧស្សាហកម្ម សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ពាណិជ្ជសញ្ញារបស់ម្ចាស់ម៉ាក ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម ឬ និមិត្តរូបសំគាល់អាជីវកម្មរបស់ម្ចាស់ម៉ាក ក្រុមហ៊ុនមេ ឬសាខា ក្រុមហ៊ុន
- ឃ- ផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការធ្វើអាជីវកម្មដែលអាចជឿទុកចិត្តបានដោយម្ចាស់ម៉ាក ក្នុងការបន្តការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវា
- ង- ផ្តល់សិទ្ធិដើម្បីបង្កើតម៉ាកបន្ថែម និងជ្រើសរើសបន្ថែមនូវអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកឬអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកបន្ត។

មាត្រា ៩២.- បណ្តាញរបស់ម្ចាស់ម៉ាក និងម៉ាក

អ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាកអាចជាអ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាកជាប្រព័ន្ធបុគ្គល ដែលមានលក្ខណៈជាសហគ្រាសឯកបុគ្គលឬជានីតិបុគ្គល ឬអ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាកច្រើននាក់ដែលជាសមាជិកនៃបណ្តាញម៉ាកមួយ។

កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក អាចធ្វើឡើងរវាងម្ចាស់ម៉ាកម្នាក់ជាមួយនឹង អ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាកម្នាក់ៗ ឬការធ្វើឡើងរួមគ្នារវាងម្ចាស់ម៉ាកម្នាក់ជាមួយ

នឹងអ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាកទាំងអស់ដែលជាសមាជិកនៃបណ្តាញម៉ាកមួយ
ដែលបិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ម្ចាស់ម៉ាកតែម្នាក់។

មាត្រា ៩៣._ និយមន័យនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

បទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយបត្រកកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម៉ូដែល
មានអត្ថប្រយោជន៍និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិ
ប្រហាក់ប្រហែល និងច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាមនិងអំពើនៃការប្រកួត
ប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ អនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកនិងត្រូវបានបន្ថែម
ដោយជំពូកនេះ។

មាត្រា ៩៤._ ករណីលើកលែង

ម៉ាកសមូហភាពមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកឡើយ។

ពាណិជ្ជនាមអាចជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក ប្រសិនបើពាណិ-
ជ្ជនាមនោះត្រូវបានចុះបញ្ជីជាម៉ាកយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។

មាត្រា ៩៥._ ទំនាក់ទំនងរវាងម្ចាស់ម៉ាក និងអ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាក

ម្ចាស់ម៉ាកនិងអ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាកគឺជាអង្គភាពដាច់ ដោយឡែកពីគ្នា
ហើយទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេត្រូវគ្រប់គ្រងដោយកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

ក្នុងករណី ម្ចាស់ម៉ាកនិង/ ឬអ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាកជាឯកត្តជន
កិច្ចសន្យាការងាររវាងពួកគេត្រូវបានហាមឃាត់។

ផ្នែកទី ២

ទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក

មាត្រា ៩៦._ កិច្ចសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកពាណិជ្ជកម្មដែលមិនធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
មិនអាចតាំងនឹងតតិយជនបានឡើយ ហើយភាគីនៃកិច្ចសន្យានោះអាចស្នើសុំ
ឱ្យតុលាការដែលមានយុត្តាធិការជាអ្នកកំណត់នូវអានុភាពតតិយុត្តរបស់វា។

ក្នុងករណី តុលាការដែលមានយុត្តាធិការមិនអាចកំណត់ពីកិច្ចសន្យាប្រើ
ប្រាស់ម៉ាកបាន តុលាការនោះត្រូវពិនិត្យឡើងវិញនូវទំនាក់ទំនងរបស់ភាគី
ដោយយោងតាមមាត្រា ១៦ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ៩៧.- ការចុះបញ្ជី

ដើម្បីតតាំងនឹងតតិយជនបាន និងផ្អែកលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកត្រូវតែចុះបញ្ជីនៅស្ថាប័ន ដូចខាងក្រោម ÷

- ក- នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មទទួលចុះបញ្ជីម៉ាក
- ខ- នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្មនៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម ថាមពលនិងវិទ្យុទទួលចុះបញ្ជីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ឬ
- គ- នាយកដ្ឋានអ្នកនិពន្ធនៃក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈទទួលចុះបញ្ជីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល។

មាត្រា ៩៨.- ថេរៈពេលវេលា

រយៈពេលនៃការប្រើប្រាស់ម៉ាកត្រូវតែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

ការប្រើប្រាស់ម៉ាកអាចធ្វើឡើងជាថ្មី ឬពន្យារពេលបាន បើមានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

ក្នុងករណីសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកលើសពីរយៈពេលនៃការចុះបញ្ជីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកនោះត្រូវតែមានចែងអំពីការចុះបញ្ជីជាថ្មីនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញានោះ។

មាត្រា ៩៩.- ខ្លឹមសារ

កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវតែកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីកាតព្វកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវនៃភាគីនីមួយៗ និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗទៀតដែលមានទំនាក់ទំនង។

លក្ខខណ្ឌអប្បបរមាសំខាន់ៗនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក មានដូចខាងក្រោម ÷

- ក- សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាក
- ខ- សិទ្ធិអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក
- គ- កាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់ម៉ាក
- ឃ- កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក

- ង- ទំនិញ និង/ឬសេវាដែលត្រូវប្រគល់ទៅឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក
- ច- លក្ខខណ្ឌនៃការបង់ថ្លៃដោយអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក
- ឆ- ថេរៈវេលានៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក
- ជ- មូលដ្ឋាននៃការចុះកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកសារជាថ្មី
- ឈ- លក្ខខណ្ឌដែលអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកអាចលក់ ឬអនុប្បទានម៉ាកនិងសិទ្ធិបុព្វក្រ័យរបស់ម្ចាស់ម៉ាក
- ញ- ខចែងដែលទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់របស់អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកនូវកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ហត្ថលេខាសំគាល់ ផ្ទាំង សញ្ញាហាង រូបម៉ាកឬអត្តសញ្ញាណផ្សេងៗរបស់ម្ចាស់ម៉ាក ប្រសិនបើមាន
- ដ- សិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាកក្នុងការបញ្ចូលប្រព័ន្ធប្រើប្រាស់ម៉ាកថ្មី ឬការផ្លាស់ប្តូរវិធីសាស្ត្រថ្មី
- ប- ខចែងដែលទាក់ទងនឹងការត្រួតពិនិត្យគុណភាព ដូចបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១០៨
- ខ- ខចែងអំពីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក និងខចែងអំពីការប្រគល់ឱ្យវិញនូវទ្រព្យរូបិយ និងអរូបិយដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាកឬម្ចាស់កម្មសិទ្ធិផ្សេងៗ នៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

មាត្រា ១០០._ ការបំណុលអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៩

ក្នុងករណីមិនប្រតិបត្តិតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៩ និងលើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះរបស់ភាគី តុលាការពាណិជ្ជកម្ម ឬ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានយុត្តាធិការ អាចកំណត់លក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក បន្ទាប់ពីបានកំណត់ឆន្ទៈរបស់ភាគីនៅពេលអនុវត្តកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

មាត្រា ១០១._ ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មឡើងវិញសេរី

ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មសំរាប់ជ្រើសរើសអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវតែមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ និងមិនអាចឱ្យគេយល់ខុស។

ការជ្រើសរើស ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម និងសំភារៈផ្សាយពាណិជ្ជកម្មដែលមានបញ្ចូលលទ្ធផលដែលអាចមាននាពេលអនាគត ដែលជាការរំពឹងទុករបស់អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវតែច្បាស់និងមិនអាចឱ្យគេយល់ខុស។

មាត្រា ១០២._ កិច្ចសន្យាបឋមឬកិច្ចសន្យាសាកល្បង

កិច្ចសន្យាបឋមមិនទាន់ជាកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកឡើយ ប៉ុន្តែវាជាកិច្ចសន្យាដែលអនុវត្តរវាងម្ចាស់ម៉ាកនិងអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក ក្នុងគោលបំណងរៀបចំទំនាក់ទំនងនាពេលអនាគត ។

ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកនាពេលអនាគតធ្វើការចុះកិច្ចសន្យាដែលចង់ភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចប្រកបដោយចំណេះដឹងពេញលេញ អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកត្រូវទទួលនូវព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនិងគ្រប់គ្រាន់ដែលទាក់ទងនឹងម៉ាកទាំងអស់ ក្នុងរយៈពេលមួយសមស្របលើការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាបឋមនោះ។

បើសិនម្ចាស់ម៉ាកបង្ខំឱ្យភាគីនៃកិច្ចសន្យាបឋម ធ្វើជាអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកគោលការណ៍សំខាន់ៗដែលត្រូវគោរពមានដូចខាងក្រោម ៖

- ក- មុនពេលចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាបឋមណាមួយ បេក្ខជនប្រើប្រាស់ម៉ាកពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានទទួលនូវព័ត៌មានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យានោះ និងប្រាក់កំណត់នាពេលបង់ថ្លៃចំណាយឱ្យម្ចាស់ម៉ាកក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាបឋមនោះជាដើម
- ខ- ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាបឋមត្រូវបានអនុវត្ត ប្រាក់កំររបស់បេក្ខជនប្រើប្រាស់ម៉ាកដូចបានរៀបរាប់ខាងលើត្រូវតែទទួលបានប្រាក់សងពីម្ចាស់ម៉ាកវិញឬម្ចាស់ម៉ាកត្រូវតែសងនូវតម្លៃដែលបានបង់ដោយបេក្ខជនប្រើប្រាស់ម៉ាក
- គ- កិច្ចសន្យាបឋមត្រូវតែកំណត់អំពីរយៈពេលរបស់វា និងខែចុងនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា និង
- ឃ- ម្ចាស់ម៉ាកអាចចែងអំពីគោលការណ៍នៃការមិនប្រកួតប្រជែង និង/ឬរក្សាការសម្ងាត់ ដើម្បីការពារចំណេះដឹងនិងអត្តសញ្ញាណរបស់ម៉ាក។

ផ្នែកទី ៣

កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាក និងអ្នកទទួលប្រើប្រាស់ម៉ាក

មាត្រា ១០៣._ ការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការលក់ទិញ

ក្នុងករណីការលក់ទិញបែបពាណិជ្ជកម្មកើតឡើងរវាងអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកនិងម្ចាស់ម៉ាក កាតព្វកិច្ចនិងសិទ្ធិរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកនិងម្ចាស់ម៉ាក ត្រូវយោងបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១០៤._ តម្លៃលើម៉ាក

តម្លៃលើម៉ាកនៅក្នុងកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក អាចសមាមាត្រទៅនឹងភាពផ្តាច់មុខ រយៈពេលនៃម៉ាកការប្រើប្រាស់ជាក់លាក់របស់អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក លើកម្មសិទ្ធិបញ្ញានិងការធ្វើអាជីវកម្ម និង/ឬសេវាដែលបានផ្គត់ផ្គង់ដោយម្ចាស់ម៉ាក។

មាត្រា ១០៥._ កាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់ម៉ាក

ម្ចាស់ម៉ាក ត្រូវ ÷

- ក- ជាម្ចាស់នៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក ឬមានសិទ្ធិស្របច្បាប់ក្នុងការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញានោះនិង
- ខ- ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដំបូងដល់អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក និងបន្តជំនួយផ្នែកអាជីវកម្ម និង/ឬ បច្ចេកទេសក្នុងរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកដោយយោងតាមរយៈពេលនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

មាត្រា ១០៦._ កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក

អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវ ÷

- ក- ព្យាយាមពង្រីកអាជីវកម្មលើម៉ាក និងថែរក្សាអត្តសញ្ញាណរួម និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះនៃបណ្តាញម៉ាក ដោយយោងតាមកិច្ចសន្យាម៉ាក
- ខ- ផ្តល់ឱ្យម្ចាស់ម៉ាកនូវទិន្នន័យអាជីវកម្ម ដើម្បីសម្រួលការកំណត់ការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យា និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលចាំបាច់សម្រាប់ណែនាំឱ្យការគ្រប់គ្រងឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព។
- គ- អនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់ម៉ាក និង/ឬ ភ្នាក់ងាររបស់គាត់ចូលក្នុងទីស្នាក់ការអាជីវកម្មនិងពិនិត្យឯកសាររបស់អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកនៅពេលវេលាសមស្រប និង
- ឃ- មិនឱ្យតតិយជនដឹងនូវភាពជំនាញដែលបានផ្តល់ដោយម្ចាស់ម៉ាក ទោះបីក្នុងកំឡុងពេល ឬបន្ទាប់ពីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកក៏ដោយ។

មាត្រា ១០៧._ កាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់ និងអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក

ម្ចាស់ម៉ាក និងអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកត្រូវអនុវត្តឱ្យស្មើភាពគ្នា។ ម្ចាស់ម៉ាកត្រូវតែផ្តល់សេចក្តីជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកអំពីការបំពានកិច្ចសន្យានិងផ្តល់ពេលវេលាសមស្រប ដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ច ឬលក្ខខណ្ឌឡើងវិញ។

ម្ចាស់ម៉ាក និងអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកត្រូវដោះស្រាយទំនាស់ និងវិវាទតាម គោលការណ៍សុចរិត ដោយយុត្តិធម៌ តាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា និង ការចរចាគ្នាដោយផ្ទាល់និងសុទ្ធចិត្ត។

ម្ចាស់ម៉ាក និងអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធឱ្យ សាធារណៈជនបានដឹង ដើម្បីបង្ហាញពីរចនាសម្ព័ន្ធនៃសកម្មភាពអាជីវកម្មដែល ជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

មាត្រា ១០៨._ ការត្រួតពិនិត្យគុណភាព

យោងតាមលក្ខខណ្ឌរបស់កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក ម្ចាស់ម៉ាកអាចស្នើរ សុំអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកឱ្យផ្តល់នូវព័ត៌មានឬឯកសារនានាដែលទាក់ទងទៅនឹងការ ប្រើប្រាស់ម៉ាក ឬកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យគុណភាព និងលក្ខខណ្ឌនានានៃ ការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃការប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវតែចែង នៅក្នុងកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក។

មាត្រា ១០៩._ សិទ្ធិផ្តាច់មុខ

កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក អាចផ្តល់សិទ្ធិផ្តាច់មុខ ឬមិនផ្តាច់មុខតាម ភូមិសាស្ត្រទៅឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកដើម្បីប្រតិបត្តិការប្រើប្រាស់ម៉ាក។

កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកអាចចែងអំពីការមិនប្រកួតប្រជែង និងការមិន បញ្ចុះបញ្ចូលអូសទាញបុគ្គលិក។

មាត្រា ១១០._ ការផ្លាស់ប្តូរកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

ម្ចាស់ម៉ាកពាណិជ្ជកម្ម មានកាតព្វកិច្ចឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកផ្តល់ព័ត៌មាន អំពីការផ្លាស់ប្តូរ/ ប្រែប្រួលកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ ម៉ាក។

លក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក ដែលទាក់ទងនឹងការ ផ្លាស់ប្តូរម៉ាក ដោយសារការកែលម្អ ឬបញ្ហាបច្ចេកទេសដែលអាចប៉ះពាល់ ការប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវជាកម្មវត្ថុដែលត្រូវចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ ម៉ាក។

ក្នុងករណីកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក គ្មានចែងអំពីការកែលម្អ ឬ បញ្ហាបច្ចេកទេសដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ការប្រើប្រាស់ម៉ាក លក្ខខណ្ឌនៃការ អនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក ត្រូវតែជាកម្មវត្ថុនៃការចរចារវាងភាគី។

បើសិនការចរចាមិនបានទទួលលទ្ធផល តុលាការពាណិជ្ជកម្មឬវេទិកាមជ្ឈត្ត-
កម្មជាស្ថាប័នមានយុត្តាធិការ។

មាត្រា ១១១._ ការផ្ទេរសិទ្ធិ

អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរការប្រើប្រាស់ម៉ាកដោយ
គ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ម៉ាកឡើយ លើកលែងតែមាន ការព្រមព្រៀងផ្សេង
នៅក្នុងកិច្ចសន្យាម៉ាក។

ប្រសិនបើអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកមានសិទ្ធិស្របច្បាប់លើការផ្ទេរការប្រើប្រាស់
ម៉ាក អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកបន្តនោះត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនៃការប្រើប្រាស់ម៉ាក
ចំពោះម្ចាស់ម៉ាក។ ការផ្ទេរនោះមិនអាចរារាំងការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាក
ក្នុងការជំទាស់នឹងអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាក និង/ឬអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកបន្តឡើយ។

អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកមានសិទ្ធិក្នុងការទិញកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ម្ចាស់ម៉ាកដែល
មានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកត្រូវអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូក
ទី ៤ នៃច្បាប់នេះ។

ផ្នែកទី ៤

ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក

មាត្រា ១១២._ ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា

ការរំលាយកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកពាណិជ្ជកម្ម មានអានុភាពតែក្នុង
ពេលអនាគតប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើ ភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាអនុវត្ត
នូវកាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់បានបំពេញចប់សព្វគ្រប់នោះ ការបញ្ចប់នេះមិនអាច
មោឃៈសុពលភាពនៃខ្លះៗនៅក្នុងកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកបានឡើយ ទោះបី
ដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាក៏ដោយ។

កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកអាចត្រូវបានបញ្ចប់ ÷

- ក- ដោយយោងតាមខ្លះៗនៃពិសេសនៅក្នុងកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក
- ខ- ប្រសិនបើមានបញ្ហាផ្នែកបច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងមាត្រា១១០ ម្ចាស់ម៉ាកឬ
អ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកមិនអាចសម្រេចគោលបំណងដូចបានចែងនៅក្នុងកិច្ច-
សន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាក ម្ចាស់ម៉ាកឬអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកមានសិទ្ធិបញ្ចប់កិច្ច-
សន្យានោះបាន បន្ទាប់ពីការចរចារវាងភាគីមិនទទួលបានជោគជ័យឬ

គ- បើសិនអ្នកប្រើប្រាស់ម៉ាកផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យ តតិយជនឬអនុញ្ញាតឱ្យ តតិយជនប្រើប្រាស់ឬអាស្រ័យផលកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកដែលផ្ទុយនឹងលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា ឬដោយគ្មានការឯកភាពពីម្ចាស់ម៉ាក ម្ចាស់ម៉ាកអាចបញ្ចប់កិច្ចសន្យាប្រើប្រាស់ម៉ាកបានភ្លាម។

ជំពូកទី ៩
កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ

ផ្នែកទី ១

និយមន័យ និង វិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ

មាត្រា ១១៣.- និយមន័យ

កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញគឺជាកិច្ចសន្យារវាងពាណិជ្ជករដែលម្ខាងជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ម្ខាងទៀតជាអ្នកចែកចាយបន្ត។

មាត្រា ១១៤.- ការអនុវត្តន៍តាមច្បាប់កម្ពុជាសិទ្ធិបញ្ញា

ច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម៉ូដែលមានអត្ថប្រយោជន៍និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល និងច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាមនិងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ត្រូវអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញនិងត្រូវបន្ថែមដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះ។

មាត្រា ១១៥.- ករណីលើកលែង

ម៉ាកសមូហភាពមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញឡើយ។ ពាណិជ្ជនាមអាចជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ ប្រសិនបើពាណិជ្ជនាមនោះត្រូវបានចុះបញ្ជីជាម៉ាកយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។

មាត្រា ១១៦.- ទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងអ្នកចែកចាយ

អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងអ្នកចែកចាយត្រូវតែជាអង្គភាពដាច់ពីគ្នា។ ទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគាត់ត្រូវតែគ្រប់គ្រងដោយកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ។

ក្នុងករណីអ្នកផ្គត់ផ្គង់និង/ ឬអ្នកចែកចាយជាឯកត្តបុគ្គល កិច្ចសន្យាការងារត្រូវតែហាមឃាត់រវាងពួកគាត់។

ការលក់ទិញដែលបានកំណត់ពេលនៅក្នុងកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញត្រូវ
អនុលោមតាមជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះ។

ផ្នែកទី ២
ទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ

មាត្រា ១១៧._ កិច្ចសន្យាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញដែលមិនសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មិន
ត្រូវចាត់ទុកថាមានសុពលភាពនិងមិនអាចតតាំងនឹងតតិយជនឡើយ។ ភាគីនៃ
កិច្ចសន្យាអាចស្នើសុំឱ្យតុលាការពាណិជ្ជកម្មដែលមានយុត្តាធិការជាអ្នកកំណត់
អានុភាពតតិយុត្តរបស់កិច្ចសន្យា។

ក្នុងករណីតុលាការពាណិជ្ជកម្មដែលមានយុត្តាធិការមិនអាចកំណត់កិច្ច-
សន្យាចែកចាយទំនិញបាន តុលាការត្រូវពិនិត្យឡើងវិញនូវទំនាក់ទំនងរបស់
ភាគីដោយយោងតាមមាត្រា ១៦ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១១៨._ ការចុះបញ្ជី

ដើម្បីតតាំងនឹងតតិយជនបាន និងផ្អែកលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុ
នៃកិច្ចសន្យា កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញត្រូវតែចុះបញ្ជីនៅស្ថាប័ន ដូចខាង
ក្រោម ÷

- ក- នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មទទួលចុះបញ្ជីម៉ាក
- ខ- នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្មនៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម ថាមពលនិងវៃ
ទទួលចុះបញ្ជីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម
វិញ្ញាបនបត្រម្ល៉ៃដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ឬ
- គ- នាយកដ្ឋានអ្នកនិពន្ធនៃក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ ទទួលចុះបញ្ជី
សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល។

មាត្រា ១១៩._ ថេរៈថេរ

រយៈពេលនៃប្រតិបត្តិការចែកចាយទំនិញ ត្រូវតែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា
ចែកចាយទំនិញ។

កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញអាចធ្វើជាថ្មីឡើងវិញឬបន្តបាន ដោយមាន
ខ្លឹមសារស្រដៀងគ្នានៅក្នុងកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ។

ក្នុងករណីសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ លើសពីរយៈពេលចុះ
បញ្ជីនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចែកចាយទំនិញ កិច្ចសន្យានោះ
ត្រូវបន្ថែមខ្លឹមសារនៃការចុះបញ្ជីកម្មសិទ្ធិបញ្ញាជាថ្មីឡើងវិញ។

មាត្រា ១២០.- ខ្លឹមសារ

កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ ត្រូវតែចែងឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីកាតព្វកិច្ច
និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ភាគីនីមួយៗនិងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗទៀតនៃទំនាក់ទំនង
របស់ភាគី។

លក្ខខណ្ឌអប្បបរមាសំខាន់ៗនៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ មានដូចខាង
ក្រោម ÷

- ក- សិទ្ធិរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់
- ខ- សិទ្ធិរបស់អ្នកចែកចាយទំនិញ
- គ- កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់
- ឃ- កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកចែកចាយទំនិញ
- ង- ប្រភេទនិងបរិមាណនៃទំនិញដែលត្រូវចែកចាយនិងលក្ខខណ្ឌនៃការលក់
- ច- តម្លៃទិញទំនិញសម្រាប់ការលក់បន្តទៅឱ្យអតិថិជន និងលក្ខខណ្ឌនៃការ
បង់ប្រាក់
- ឆ- លក្ខខណ្ឌនៃសិទ្ធិផ្តាច់មុខ (បើសិនមាន) និងការចែកចាយតាមតំបន់
ភូមិសាស្ត្រ
- ជ- លក្ខខណ្ឌបញ្ចុះថ្លៃ និងផ្សាយពាណិជ្ជកម្មដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចែកចាយ
(បើសិនមាន)
- ឈ- ថេរៈវេលានៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ
- ញ- មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការធ្វើកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញជាថ្មី
- ដ- ខ្លឹមសារនៃការប្រើប្រាស់របស់អ្នកចែកចាយនូវកម្មសិទ្ធិបញ្ញា
ហត្ថលេខាសំគាល់ ផ្ទាំងសញ្ញាហាង រូបសំគាល់ ឬអត្តសញ្ញាណ
ផ្សេងៗរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ (បើសិនមាន)
- ឌ- ខ្លឹមសារអំពីការត្រួតពិនិត្យគុណភាពដូចបានចែងនៅ ក្នុងមាត្រា ១២៣
- ឍ- ខ្លឹមសារអំពីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា និង

ណ- ខចែងអំពីការប្រគល់នូវកម្មសិទ្ធិបញ្ជាទៅអ្នកផ្គត់ផ្គង់វិញនៅពេលបញ្ចប់
កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ។

មាត្រា ១២១.- ការមិនអនុលោមតាមមាត្រា ១២០

ក្នុងករណីមិនអនុលោមតាមមាត្រា១២០ តុលាការពាណិជ្ជកម្ម ឬវេទិកា
មជ្ឈត្តកម្មដែលមានយុត្តាធិការ អាចកំណត់លក្ខខណ្ឌអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាចែក
ចាយទំនិញ បន្ទាប់ពីបានកំណត់ឆន្ទៈរបស់ភាគីក្នុងពេលអនុវត្តកិច្ចសន្យាចែក
ចាយទំនិញ។

ផ្នែកទី ៣

កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងអ្នកចែកចាយទំនិញ

**មាត្រា ១២២.- ការអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការ
លក់ទំនិញ**

កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងអ្នកចែកចាយទំនិញលើការ
លក់ទំនិញបន្តត្រូវយោងបទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងជំពូកទី ៤ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១២៣.- ការត្រួតពិនិត្យគុណភាព

យោងតាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ អ្នកផ្គត់ផ្គង់អាចស្នើរ
សុំឱ្យអ្នកចែកចាយទំនិញផ្តល់ព័ត៌មាន ឬឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការចែក
ចាយ ឬកម្មសិទ្ធិបញ្ជាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ។

មាត្រា ១២៤.- សិទ្ធិផ្តាច់មុខ

កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញអាចផ្តល់សិទ្ធិផ្តាច់មុខ ឬមិនផ្តាច់មុខតាមតំបន់
ភូមិសាស្ត្រ ឱ្យអ្នកចែកចាយដើម្បីប្រតិបត្តិការចែកចាយទំនិញ។

កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញអាចចែងអំពីការមិនប្រកួតប្រជែង និងការមិន
បញ្ចុះបញ្ចូលអូសទាញបុគ្គលិក។

មាត្រា ១២៥.- ការផ្លាស់ប្តូរកម្មសិទ្ធិបញ្ជា

អ្នកផ្គត់ផ្គង់មានកាតព្វកិច្ចទទួលនូវព័ត៌មានពីអ្នកចែកចាយទំនិញនូវការ
ផ្លាស់ប្តូរកម្មសិទ្ធិបញ្ជាទាក់ទងនឹងទំនិញដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចែកចាយ។

លក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ប្តូរ ទំនិញដែលត្រូវចែកចាយដោយសារមានការកែលម្អ ឬបញ្ហាបច្ចេកទេសដែល អាចប៉ះពាល់ដល់ការចែកចាយ ត្រូវចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ។

ក្នុងករណី ដែលកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញមិនបានចែងអំពីការកែលម្អ ឬបញ្ហា បច្ចេកទេសដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការចែកចាយទំនិញ លក្ខខណ្ឌ នៃការអនុវត្តកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ ត្រូវធ្វើការចរចារវាងភាគី។ ប្រសិន បើការចរចាមិនទទួលបានជោគជ័យ តុលាការពាណិជ្ជកម្ម ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ជាស្ថាប័នមានយុត្តាធិការ។

មាត្រា ១២៦._ ការផ្ទេរសិទ្ធិ

អ្នកចែកចាយទំនិញមិនអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញដោយ គ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ឡើយ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពី នេះនៅក្នុងកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ។

ប្រសិនបើ អ្នកចែកចាយមានសិទ្ធិស្របច្បាប់ក្នុងការផ្ទេរការចែកចាយ ដោយយោងតាមកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ អ្នកចែកចាយថ្មីនេះត្រូវតែអនុវត្ត កាតព្វកិច្ចចែកចាយចំពោះអ្នកផ្គត់ផ្គង់។ ការផ្ទេរនោះមិនអាចរារាំងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការជំទាស់តវ៉ានឹងអ្នកចែកចាយ និង/ឬអ្នក ចែកចាយថ្មីឡើយ។

ផ្នែកទី ៤

ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ

មាត្រា ១២៧._ ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា

ការរំលាយកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ មានអានុភាពតែក្នុងពេលអនាគត ប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើ ភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ច ដែលមិនទាន់បានបំពេញចប់សព្វគ្រប់នោះ ការបញ្ចប់នេះមិនអាចមោឃៈ សុពលភាពនៃខ្លឹមសារនៅក្នុងកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញបានឡើយ ទោះបីដល់ កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាក៏ដោយ។

កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញអាចត្រូវបានបញ្ចប់ +

- ក- ដោយយោងតាមខ្លឹមសារនៅក្នុងកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ

- ខ- ប្រសិនបើមានបញ្ហាផ្នែកបច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងមាត្រា១២៥ ដែលបណ្តាលឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកចែកចាយទំនិញមិនអាចសម្រេចគោលបំណងដូចបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬអ្នកចែកចាយទំនិញមានសិទ្ធិបញ្ឈប់កិច្ចសន្យានោះបានភ្លាម បន្ទាប់ពីការចរចារវាងភាគីមិនបានទទួលជោគជ័យ ឬ
- គ- បើសិនអ្នកចែកចាយទំនិញផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យតតិយជន ឬអនុញ្ញាតឱ្យតតិយជនអាស្រ័យផលលើកម្មសិទ្ធិបញ្ជាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញដែលផ្ទុយនឹង លក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាឬដោយគ្មានការឯកភាពពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ អ្នកផ្គត់ផ្គង់អាចបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាចែកចាយទំនិញបានភ្លាម។

ជំពូកទី ១០

កិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម

ផ្នែកទី ១

និយមន័យ និង វិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម

មាត្រា ១២៨._ ខែចង្កេះបច្ចេកវិទ្យានៃក្រុមប្រឹក្សាបច្ចេកវិទ្យា

បច្ចេកវិទ្យានៃក្រុមប្រឹក្សាបច្ចេកវិទ្យាដែលបានចែងអំពីការតំណាង មិនអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មឡើយ លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិនៅក្នុងជំពូកនេះ។

មាត្រា ១២៩._ និយមន័យនៃទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម

ទីភ្នាក់ងារសំដៅទៅលើទំនាក់ទំនងគតិយុត្តិរវាងពាណិជ្ជករដែលជាអ្នកតំណាង ឬភ្នាក់ងារចុះកិច្ចសន្យាជាមួយភាគីម្ខាងទៀតដោយបញ្ជាក់ថាគាត់ធ្វើសកម្មភាពក្នុងនាមជាម្ចាស់សិទ្ធិក្នុងរង្វង់សិទ្ធិជាតំណាង។ អានុភាពនៃកិច្ចសន្យាភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មត្រូវអនុវត្តចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិផ្ទាល់ លើកលែងតែភ្នាក់ងារមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចដែលចែងនៅក្នុងជំពូកនេះ។

មាត្រា ១៣០._ ការបង្កើតទីភ្នាក់ងារ

ទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយកិច្ចសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សររវាងម្ចាស់សិទ្ធិជាមួយនឹងភ្នាក់ងារ។

កិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មដែលមិនបានសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ប៉ុន្តែវាមានលក្ខណៈដូចក្នុងនិយមន័យនៃមាត្រា១២៩ មិនអាចចាត់ទុកជាកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មទេ ហើយវាត្រូវបិទក្រោមវិសាលភាពនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីស្តីពីការតំណាងដែលភាគីជាពាណិជ្ជករជាមួយនឹងភាគីមិនមែនជាពាណិជ្ជករ ឬភាគីមិនមែនពាណិជ្ជករទាំងសងខាង។

មានតែភ្នាក់ងារដែលជាឯកត្តបុគ្គលប៉ុណ្ណោះត្រូវសុំអាជ្ញាប័ណ្ណ ដើម្បីបញ្ជាក់ថាជាភ្នាក់ងារឯកបុគ្គល នៅនាយកដ្ឋាននីតិកម្មនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ នីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរវាងក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីលក្ខខណ្ឌនៃផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណនៃទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មនិងការបង់ពន្ធក្នុងការបង្កើតទីភ្នាក់ងារ។

មាត្រា ១៣១.- ការប្រតិបត្តិតាមច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា

ច្បាប់ស្តីពីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម្ចីដែលមានអត្ថប្រយោជន៍និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល និងច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាមនិងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ត្រូវអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មនិងត្រូវបន្ថែមដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះ។

ដើម្បីតាំងនឹងតតិយជនបាន និងផ្អែកលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យា កិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មត្រូវតែចុះបញ្ជីនៅស្ថាប័នដូចខាងក្រោម ÷

- ក- នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្មទទួលចុះបញ្ជីម៉ាក
- ខ- នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្មនៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម ថាមពលនិងវិទ្យុទទួលចុះបញ្ជីប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម វិញ្ញាបនបត្រម្ចីដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ និងគំនូរឧស្សាហកម្ម ឬ
- គ- នាយកដ្ឋានអ្នកនិពន្ធនៃក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ ទទួលចុះបញ្ជីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល។

មាត្រា ១៣២.- ខ្លឹមសារ

វិសាលភាពនៃសិទ្ធិតំណាងត្រូវតែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មអំពីការ ប្រគល់សិទ្ធិតំណាងឱ្យទៅភ្នាក់ងារ។

លក្ខខណ្ឌអប្បបរមាសំខាន់ៗនៃកិច្ចសន្យា មានដូចខាងក្រោម ÷

- ក- សិទ្ធិរបស់ភ្នាក់ងារ
- ខ- កាតព្វកិច្ចរបស់ភ្នាក់ងារ
- គ- ប្រភេទ និងបរិមាណនៃទំនិញដែលត្រូវលក់ ឬសេវាដែលត្រូវផ្តល់ដោយភ្នាក់ងារ
- ឃ តម្លៃទិញទំនិញដើម្បីលក់បន្តឱ្យតតិយជន ឬលក្ខខណ្ឌចំបងនៃសេវាដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យ និងលក្ខខណ្ឌនៃការបង់ប្រាក់ទៅឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិ
- ង- បទប្បញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់របស់ភ្នាក់ងារនូវកម្មសិទ្ធិបញ្ញាសញ្ញា សំគាល់ ផ្នែកសញ្ញាហាង រូបយីហោឬអត្តសញ្ញាណផ្សេងៗរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិ បើអាចមាន
- ច- តំបន់ភូមិសាស្ត្រសម្រាប់សកម្មភាពរបស់ភ្នាក់ងារ បើអាចមាន
- ឆ- រយៈពេលនៃកិច្ចសន្យា
- ជ- មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការធ្វើកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារជាថ្មី បើអាចមាន
- ឈ- ខ្លឹមសារនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា និងខ្លឹមសារនៃការប្រគល់នូវកម្មសិទ្ធិបញ្ញាឱ្យទៅម្ចាស់សិទ្ធិវិញភ្លាមនៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម បើអាចមាន។

មាត្រា ១៣៣.- ការវិនិច្ឆ័យអនុលោមតាមមាត្រា ១៣២

ក្នុងករណីមិនអនុលោមតាមមាត្រា១៣២ តុលាការពាណិជ្ជកម្មឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានយុត្តាធិការ អាចកំណត់លក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម បន្ទាប់ពីបានកំណត់ឆន្ទៈរបស់ភាគីក្នុងពេលអនុវត្តកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម។

មាត្រា ១៣៤.- កិច្ចសន្យាដែលអាចបញ្ជាក់ដោយសិទ្ធិនៃទីភ្នាក់ងារនិងការបដិសេធ

នៅពេលទំនាក់ទំនងរបស់ទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មចាប់ផ្តើមដំណើរការការងារដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាណាមួយដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់នេះ ឬច្បាប់ផ្សេងទៀត បទប្បញ្ញត្តិដែលអនុវត្តចំពោះប្រភេទកិច្ចសន្យានេះ អាចអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មបាន។

កិច្ចសន្យាការងារត្រូវបានហាមឃាត់រវាងម្ចាស់សិទ្ធិនិងភ្នាក់ងារ។

ផ្នែកទី ២
កាតព្វកិច្ចនានាក្នុងកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម

មាត្រា ១៣៥._ កាតព្វកិច្ចរបស់ភ្នាក់ងារ

ភ្នាក់ងារត្រូវ ÷

- ក- ខំប្រឹងព្យាយាមដើម្បីពង្រីកអាជីវកម្មដែលធ្វើតាមរយៈសិទ្ធិជាតំណាង
- ខ- អនុវត្តកាតព្វកិច្ច និងការតំណាងរបស់ខ្លួនដូចដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម
- គ- ផ្តល់ទិន្នន័យពិតប្រាកដ និងត្រឹមត្រូវឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិនូវការពង្រីកអាជីវកម្មតាមរយៈសិទ្ធិជាតំណាង និងការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម បើមាន និង
- ឃ- ប្រតិបត្តិលក្ខខណ្ឌផ្តាច់មុខនៃកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម បើមាន។

មាត្រា ១៣៦._ កាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិ

ម្ចាស់សិទ្ធិមិនត្រូវរំខានដល់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់ភ្នាក់ងារឡើយ លើកលែងតែ ភ្នាក់ងារមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចដែលបានចែងក្នុងកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម។

មាត្រា ១៣៧._ សិទ្ធិផ្តាច់មុខ

កិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មអាចចែងអំពីសិទ្ធិផ្តាច់មុខ ឬមិនផ្តាច់មុខ តាមតំបន់ភូមិសាស្ត្រទៅឱ្យភ្នាក់ងារដើម្បីពង្រីកអាជីវកម្មតាមរយៈសិទ្ធិជាតំណាង។ កិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មអាចចែងអំពីការមិនប្រកួតប្រជែងនិងការមិនបញ្ចុះបញ្ចូលអូសទាញបុគ្គលិកផងដែរ។

មាត្រា ១៣៨._ ជែនអនុវត្តន៍

ភ្នាក់ងារគ្មានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើសកម្មភាពអ្វីមួយដែលបណ្តាលឱ្យមានវិសមភាពរបស់ខ្លួនជាមួយនឹងម្ចាស់សិទ្ធិឡើយ ទោះបីសកម្មភាពនោះធ្វើក្នុងរង្វង់នៃសិទ្ធិជាតំណាងក៏ដោយ។ ប៉ុន្តែបញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានការយល់ព្រមពីម្ចាស់សិទ្ធិ ។

ភ្នាក់ងារត្រូវជូនដំណឹងទៅម្ចាស់សិទ្ធិជាបន្ទាន់អំពីវិសមភាពរវាងម្ចាស់សិទ្ធិនិងភ្នាក់ងារ ។

នៅពេលដែលភ្នាក់ងារតំណាងឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិផង និងតតិយជនផង កថាខណ្ឌខាងលើត្រូវអនុវត្តផងដែរអំពីសកម្មភាពដែលធ្វើឱ្យមានវិសមភាព រវាងម្ចាស់សិទ្ធិនិងតតិយជន។

មាត្រា ១៣៩._ អនុក្រាវកំខារ

បុគ្គលដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាភ្នាក់ងារដោយយោងតាមកិច្ចសន្យាជា មួយនឹងម្ចាស់សិទ្ធិមិនអាចជ្រើសតាំងអនុភ្នាក់ងារបានឡើយ លើកលែងករណី ដែលបានទទួលការយល់ព្រមពីម្ចាស់សិទ្ធិ។

មាត្រា ១៤០._ ការទទួលខុសត្រូវរបស់ភ្នាក់ងារក្នុងករណីដែលបានជ្រើសតាំង អនុភ្នាក់ងារ

នៅពេលដែលភ្នាក់ងារបានជ្រើសតាំងអនុភ្នាក់ងារដោយគ្មានការយល់ព្រម ពីម្ចាស់សិទ្ធិ ភ្នាក់ងារត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិនូវការជ្រើសតាំង និងការត្រួតពិនិត្យអនុភ្នាក់ងារនោះ ។

ក្នុងករណីដែលភ្នាក់ងារបានជ្រើសតាំងអនុភ្នាក់ងារតាមការណែនាំរបស់ ម្ចាស់សិទ្ធិ ភ្នាក់ងារមិនត្រូវទទួលខុសត្រូវនូវអំពើរបស់អនុភ្នាក់ងារនោះឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលភ្នាក់ងារបានដឹងអំពីភាពមិនសមស្រប ឬភាពមិន ស្មោះត្រង់របស់អនុភ្នាក់ងារ ប៉ុន្តែភ្នាក់ងារមិនបានជូនដំណឹងអំពីនោះទៅម្ចាស់ សិទ្ធិឬមិនបានដកអនុភ្នាក់ងារចេញ។

ប្រសិនបើភ្នាក់ងារបានជ្រើសតាំងអនុភ្នាក់ងារដោយគ្មានការយល់ព្រមពី ម្ចាស់សិទ្ធិទេ អនុភ្នាក់ងារនោះពុំបានទទួលស្គាល់ពីម្ចាស់សិទ្ធិឡើយ។ ប៉ុន្តែ បើភាគីដទៃទៀតបានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយអនុភ្នាក់ងារដោយមិនបានដឹងថា អនុភ្នាក់ងារនោះគ្មានការទទួលស្គាល់ ភាគីនោះអាចទាមទារនូវការទទួលខុស ត្រូវក្នុងការអនុវត្ត ឬនូវសំណងខូចខាតពីភ្នាក់ងារបាន ។

មាត្រា ១៤១._ ឋានៈនៃអនុភ្នាក់ងារ

សកម្មភាពដែលអនុភ្នាក់ងារបានធ្វើក្នុងរង្វង់សិទ្ធិរបស់ខ្លួន ហើយ សកម្មភាពនោះបញ្ជាក់ថាធ្វើសម្រាប់ម្ចាស់សិទ្ធិ វាត្រូវបានចងកាតព្វកិច្ចជាមួយ ម្ចាស់សិទ្ធិ ។

អនុភ្នាក់ងារត្រូវមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិដូចភ្នាក់ងារ ដែរ។

បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរចំពោះទំនាក់ទំនង
រវាងម្ចាស់សិទ្ធិ និងអនុភ្នាក់ងារដោយចាត់ទុកថាអនុភ្នាក់ងារដូចជាភ្នាក់ងារ
ដែរ។

ផ្នែកទី ៣

អសុពលភាព ការលក់ និងការរំលាយ

មាត្រា ១៤២._ ទិដ្ឋភាពដោយគ្មានសិទ្ធិ

នៅពេលដែលបុគ្គលណាមួយធ្វើសកម្មភាពជាភ្នាក់ងារឱ្យបុគ្គលដទៃទៀត
ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីទីភ្នាក់ងារ សកម្មភាពនោះមិនត្រូវចាត់ទុកថាមាន
អានុភាពចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិឡើយ។ ប៉ុន្តែបញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ
ចំពោះករណី ដែលម្ចាស់សិទ្ធិបានផ្តល់សច្ចានុមតិលើសកម្មភាពនោះ ។

ភាគីដទៃទៀតដែលទទួលបានសកម្មភាពរបស់ទីភ្នាក់ងារដោយគ្មានសិទ្ធិ
ភាគីនោះមិនអាចចាត់ទុកថាសកម្មភាពនោះមានអានុភាពលើភ្នាក់ងារដោយ
គ្មានសិទ្ធិឡើយ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនអាចរារាំងភាគីនោះក្នុងការទាមទារឱ្យ
ភ្នាក់ងារដោយគ្មានសិទ្ធិទទួលខុសត្រូវបានឡើយ ដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិ
នៃមាត្រា ១៤៤។

**មាត្រា ១៤៣._ សច្ចានុមតិចំពោះអំពើទិដ្ឋភាពដោយគ្មានសិទ្ធិ និងសិទ្ធិធ្វើ
មោឃៈភាពរបស់ភាគីម្ខាងទៀត**

អានុភាពនៃសច្ចានុមតិមិនអាចតតាំងនឹងភាគីដទៃឡើយ លើកលែងតែ
សច្ចានុមតិនោះត្រូវបានសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

សកម្មភាពដែលបានប្រព្រឹត្តដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីទីភ្នាក់ងារហើយដែល
ត្រូវបានផ្តល់សច្ចានុមតិ ត្រូវចាត់ទុកថាមានសុពលភាពប្រតិសកម្មចាប់
ពីពេលដែលសកម្មភាពនោះត្រូវបានអនុវត្ត។ ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលសិទ្ធិនោះប៉ះ
ពាល់ដល់តតិយជនក្នុងចន្លោះពេលដែលសកម្មភាពនោះ បានចាប់ផ្តើម និង
ពេលដែលបានផ្តល់សច្ចានុមតិ សិទ្ធិនោះមិនអាចបំពានបានឡើយ។

ភាគីម្ខាងទៀតអាចស្នើសុំឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិផ្តល់សច្ចានុមតិលើសកម្មភាពរបស់
ទីភ្នាក់ងារដែលគ្មានការអនុញ្ញាតក្នុងអំឡុងពេលមួយសមរម្យ។ ប្រសិនបើ

ម្ចាស់សិទ្ធិមិនឆ្លើយក្នុងអំឡុងពេលដែលបានកំណត់នោះទេ ត្រូវចាត់ទុកថាម្ចាស់សិទ្ធិបដិសេធការផ្តល់សច្ចានុមតិនោះ ។

ភាគីម្ខាងទៀតនៃកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារដែលគ្មានសិទ្ធិ អាចមោឃៈកិច្ចសន្យាបាន ប្រសិនបើកិច្ចសន្យានោះមិនត្រូវបានផ្តល់សច្ចានុមតិពីម្ចាស់សិទ្ធិ។ ម្ចាស់សិទ្ធិក៏មិនត្រូវផ្តល់សច្ចានុមតិលើកិច្ចសន្យានោះបន្ទាប់ពីមោឃៈភាពនោះឡើយ។

មាត្រា ១៤៤._ ការទទួលខុសត្រូវរបស់ភ្នាក់ងារដែលគ្មានសិទ្ធិ

នៅពេលដែលបុគ្គលណាមួយ ទោះរូបវន្តបុគ្គលឬនីតិបុគ្គលក៏បានចុះកិច្ចសន្យាធ្វើជាភ្នាក់ងារឱ្យជនណាម្នាក់ មិនអាចចាត់ទុកថាជាភ្នាក់ងារមានសិទ្ធិឬមិនបានទទួលការផ្តល់សច្ចានុមតិពីម្ចាស់សិទ្ធិឡើយ។ បុគ្គលនោះត្រូវទទួលខុសត្រូវនូវការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាឬត្រូវសងការខូចខាតទៅភាគីនៃកិច្ចសន្យា។

មាត្រា ១៤៥._ វិភារៈនៃទីភ្នាក់ងារ

ក្នុងករណីដែលបុគ្គលណាម្នាក់បានបង្ហាញឆន្ទៈតាមកិច្ចសន្យាដោយសារមានកំហុស ការភាន់ច្រឡំ ការបង្ខិតបង្ខំឬការធ្វេសប្រហែសត្រូវតែទទួលខុសត្រូវដោយភ្នាក់ងារ ។

ក្នុងការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌខាងលើនេះ បើម្ចាស់សិទ្ធិបានអនុញ្ញាតឱ្យភ្នាក់ងារអនុវត្តកិច្ចសន្យាណាមួយ ម្ចាស់សិទ្ធិត្រូវតែឱ្យភ្នាក់ងារដឹងនូវហេតុការណ៍ដែលម្ចាស់សិទ្ធិបានដឹងនោះ។ បញ្ញត្តិនេះត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាដែរចំពោះហេតុការណ៍ដែលម្ចាស់សិទ្ធិមិនបានដឹងដោយសារការធ្វេសប្រហែសរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ១៤៦._ ទីភ្នាក់ងារដែលមានលក្ខណៈជារួមភាព និងសកម្មភាពអនាមិកនៃទីភ្នាក់ងារ

បទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃមាត្រា១៧២ និងមាត្រា១៧៣ មិនអាចអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មឡើយ។

មាត្រា ១៤៧._ មូលហេតុនៃការលុបចោលកិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម

សិទ្ធិតំណាងរបស់ភ្នាក់ងារដែលបានទទួលពីម្ចាស់សិទ្ធិតាមរយៈកិច្ចសន្យាត្រូវរលត់ដោយសារ មូលហេតុដូចខាងក្រោមនេះ ៖
ក- មរណភាព ធនក្ស័យ ឬការរំលត់ដោយម្ចាស់សិទ្ធិ

ខ- មរណភាព ធនក្ស័យរបស់ភ្នាក់ងារ ឬការកម្រិតនូវសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសកម្មភាពរបស់ភ្នាក់ងារ

គ- ការបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលបានប្រគល់ឱ្យភ្នាក់ងារ។

មាត្រា ១៤៨.- ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា

ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មមានអានុភាពតែក្នុងពេលអនាគតប៉ុណ្ណោះ លើកលែងតែទីភ្នាក់ងារបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចដោយគ្មានការអនុញ្ញាត។

កិច្ចសន្យាទីភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្មអាចបញ្ចប់បានដោយយោងតាមខ្សែចងនៅក្នុងកិច្ចសន្យានោះ ដូចជាខ្សែចងទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌនៃការប្រើប្រាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ជាដើម។

ជំពូកទី ១១
កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន

ផ្នែកទី ១

និយមន័យ និងវិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន

មាត្រា ១៤៩.- និយមន័យ

កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនគឺជាកិច្ចសន្យាដែលពាណិជ្ជករម្នាក់ ហៅថាអ្នកដឹកជញ្ជូន ធ្វើការដឹកជញ្ជូនមនុស្ស (ដែលអាចជាពាណិជ្ជករ ឬមិនមែនជាពាណិជ្ជករ) ឬទំនិញរបស់ពាណិជ្ជករ ឬបុគ្គលមិនមែនជាពាណិជ្ជករពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀតតាមមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងដោយទទួលបានការបង់ថ្លៃឈ្នួលពីពាណិជ្ជករម្ខាងទៀត អ្នករៀបចំការធ្វើដំណើរ អន្តរការី អ្នកផ្ញើ ឬអ្នកទទួលទំនិញ ក្នុងរយៈពេលដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា។

បទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះអាចអនុវត្តលើប្រភេទកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មណាមួយដែលទាក់ទងនឹងការដឹកជញ្ជូនទំនិញនិង/ឬអ្នកដំណើរ ទោះបីកិច្ចសន្យានោះមិនមែនជាកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនក៏ដោយ។

មាត្រា ១៥០.- អ្នករៀបចំការធ្វើដំណើរ ឬអន្តរការី

អ្នករៀបចំការធ្វើដំណើរ ឬអន្តរការី គឺពាណិជ្ជករម្នាក់ ដែលអនុវត្តកិច្ចសន្យាមួយដូចដែលបានឱ្យនិយមន័យនៅក្នុងមាត្រា១៤៩ ខាងលើ ក្នុងនាមរបស់ខ្លួន ឬក្នុងនាមនីតិបុគ្គលមួយ ដើម្បីផ្តល់សេវាឱ្យបុគ្គលណាម្នាក់ក្នុងតម្លៃណាមួយដែលផ្សំមធ្យោបាយសេវាដឹកជញ្ជូននិងសេវានៃការស្នាក់នៅ ដោយការងាររបស់គាត់ដាច់ដោយឡែកពីការដឹកជញ្ជូន ឬសេវាផ្សេងនានាដែលកើតចេញពីការដឹកជញ្ជូន និង/ឬ ការស្នាក់នៅ។

មាត្រា ១៥១.- ការដឹកជញ្ជូនបន្ត និងផ្សំគ្នា

ការដឹកជញ្ជូនបន្ត ត្រូវបានប្រតិបត្តិដោយអ្នកដឹកជញ្ជូនជាច្រើនតាមការទទួលបន្ទុក ដោយប្រើប្រាស់មធ្យោបាយនៃការដឹកជញ្ជូនដូចគ្នា។

ការដឹកជញ្ជូនផ្សំគ្នា ត្រូវបានប្រតិបត្តិដោយអ្នកដឹកជញ្ជូនជាច្រើនតាមការទទួលបន្ទុក ដោយប្រើប្រាស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនផ្សេងគ្នា។

មាត្រា ១៥២._ ការដឹកជញ្ជូនដោយមិនយកកម្រៃ

នៅពេលដែលពាណិជ្ជករម្នាក់ផ្តល់ការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ ឬទំនិញ ដោយមិនយកកម្រៃ ត្រូវអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះ។

មាត្រា ១៥៣._ កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

អ្នកដឹកជញ្ជូនដែលផ្តល់សេវាសាធារណៈក្នុងការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរណាម្នាក់ដែលបានស្នើរសុំនិងដឹកទំនិញនានាដែលគេស្នើរសុំឱ្យដឹកជញ្ជូន លើកលែងតែគាត់បដិសេធដោយមូលហេតុសមស្រប ដូចជាការបដិសេធបង់ថ្លៃ ឈ្នួលដោយអ្នកដំណើរ អ្នកផ្ញើរ ឬអ្នកទទួល ឬលើកលែងតែការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ ឬទំនិញទាំងនោះត្រូវបានហាមឃាត់ដោយច្បាប់។

អ្នកធ្វើដំណើរ អ្នកផ្ញើរ ឬអ្នកទទួល ត្រូវបង់ថ្លៃឈ្នួលលើសេវា និងត្រូវគោរពតាមការណែនាំពីអ្នកដឹកជញ្ជូន ដោយអនុលោមតាមច្បាប់។

មាត្រា ១៥៤._ ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

អ្នកដឹកជញ្ជូនមិនអាចបដិសេធឬកម្រិតការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនបានឡើយ លើកលែងតែវិសាលភាពនិងកម្រិតនៃលក្ខខណ្ឌនានាត្រូវបានហាមឃាត់ដោយច្បាប់។

អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីការយឺតយ៉ាវ លើកលែងតែក្នុងករណីប្រធានសក្តិ ឬមានការព្រមព្រៀងផ្សេងរបស់ភាគីនៅក្នុងកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា ១៥៥._ ការផ្ទេរកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន

នៅពេលដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនប្រគល់ការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែករបស់ខ្លួនទៅឱ្យអ្នកដឹកជញ្ជូនផ្សេងទៀតដែលគាត់ទុកចិត្ត អ្នកដឹកជញ្ជូនជំនួសនោះត្រូវបានចាត់ទុកជាភាគីនៃកិច្ចសន្យា និងចងភ្ជាប់ដោយកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូននោះតាមកិច្ចសន្យា។

អ្នកផ្ញើរត្រូវបញ្ចប់កាតព្វកិច្ចដោយការបង់ថ្លៃទៅឱ្យអ្នកដឹកជញ្ជូនណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកដឹកជញ្ជូនទាំងអស់។

មាត្រា ១៥៦._ សិទ្ធិអាទិភាព

សិទ្ធិអាទិភាព និងការទទួលយកដោយសុចរិត ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែលទាក់ទងនឹងការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរឬទំនិញត្រូវអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនបាន។

មាត្រា ១៥៧._ ការអនុលោមតាមបទដ្ឋាននានារបស់ក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

ពាណិជ្ជករដែលប្រកបមុខរបរដឹកជញ្ជូន ត្រូវគោរពច្បាប់និងបទដ្ឋាន គតិយុត្តនានាដែលគ្រប់គ្រងលើវិធីសាស្ត្រនៃការដឹកជញ្ជូន។

ពាណិជ្ជករដែលប្រកបមុខរបរដឹកជញ្ជូន ត្រូវគោរពលក្ខខណ្ឌនៃការ ធានារ៉ាប់រងដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តនានាដែលនៅជា ធរមាន។

អ្នករៀបចំការធ្វើដំណើរ អន្តរការី អ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញ និង/ឬអ្នក ដំណើរ តម្រូវឱ្យប្រតិបត្តិតាមបទដ្ឋាននានារបស់ក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះអាជីវកម្មរបស់ពួកគាត់ នៅមុនពេលដែលពួកគាត់បាន ចុះកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន។

**ផ្នែកទី ២
ការដឹកជញ្ជូនទំនិញ**

មាត្រា ១៥៨._ និយមន័យ

ការដឹកជញ្ជូនទំនិញ ត្រូវចាប់ផ្តើមពីអ្នកដឹកជញ្ជូនទទួលទំនិញដែលស្ថិត នៅក្រោមការដឹកជញ្ជូនរបស់គាត់រហូតដល់ការប្រគល់ទំនិញនោះ។

មាត្រា ១៥៩._ ប័ណ្ណដឹកជញ្ជូន (អញ្ជាតប័ណ្ណ)

ភាគីនៃកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនទំនិញ ត្រូវមានភស្តុតាងបញ្ជាក់កិច្ចសន្យា នោះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

ប័ណ្ណដឹកជញ្ជូនដែលធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ជាភស្តុតាងនៃកិច្ចសន្យា ដឹកជញ្ជូនទំនិញ។

ភាគីនៃកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនឬប័ណ្ណដឹកជញ្ជូនដែលមិនសរសេរជាលាយ លក្ខណ៍អក្សរ អាចស្នើសុំឱ្យតុលាការពាណិជ្ជកម្មដែលមានយុត្តាធិការកំណត់ អំពីអានុភាពគតិយុត្តរបស់វាបាន។

មាត្រា ១៦០._ ទម្រង់នៃប័ណ្ណដឹកជញ្ជូន

ប័ណ្ណដឹកជញ្ជូនត្រូវធ្វើឡើងជាច្រើនច្បាប់ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវរក្សាទុកមួយ ច្បាប់ អ្នកផ្ញើររក្សាទុកមួយច្បាប់ និងមួយច្បាប់ទៀតត្រូវភ្ជាប់ជាមួយទំនិញ រហូតដល់គោលដៅ។

ក្នុងករណីអវត្តមាននៃភស្តុតាងណាមួយនៃកិច្ចសន្យា ប័ណ្ណដឹកជញ្ជូនត្រូវបញ្ជាក់ភស្តុតាងដោយការទទួលទំនិញ ដោយអ្នកដឹកជញ្ជូនតាមការទទួលខុសត្រូវរបស់គាត់តាមលក្ខណៈធម្មជាតិរបស់ទំនិញ បរិមាណ និងលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់។

មាត្រា ១៦១._ ការប្រគល់ទំនិញ

អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវប្រគល់ទំនិញទៅឱ្យអ្នកទទួល ឬអ្នកកាន់កាប់ប័ណ្ណដឹកជញ្ជូន។

អ្នកកាន់កាប់ប័ណ្ណដឹកជញ្ជូនត្រូវប្រគល់វាទៅឱ្យអ្នកដឹកជញ្ជូន នៅពេលដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនប្រគល់ទំនិញ។

មាត្រា ១៦២._ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកទទួល

អ្នកទទួលទំនិញដោយផ្អែកតាមការព្រមព្រៀងឬកិច្ចសន្យា ត្រូវអនុវត្តសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចដែលបានចែង និងកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

មាត្រា ១៦៣._ កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនក្នុងការជូនដំណឹង

អ្នកដឹកជញ្ជូនមានកាតព្វកិច្ចជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអ្នកទទួលទំនិញអំពីការទៅដល់នៃទំនិញ និងពេលវេលានៃការប្រគល់ទំនិញលើកលែងតែការប្រគល់ទំនិញនៅលំនៅឋាន ឬទីកន្លែងពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកទទួល។

មាត្រា ១៦៤._ ការអភិបាលឃើញអ្នកទទួល ឬការបដិសេធដោយអ្នកទទួល

នៅពេលដែលមិនអាចរកឃើញអ្នកទទួល ឬមានការបដិសេធ ឬច្រើនប្រហែសក្នុងការទទួលទំនិញពីអ្នកទទួលឬដោយហេតុផលផ្សេងៗដែលបណ្តាលឱ្យអ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញមិនអាចប្រគល់ទំនិញដោយសារករណីប្រធានសក្តិ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវជូនដំណឹងទៅឱ្យអ្នកផ្ញើរទំនិញភ្លាម និងស្នើសុំសេចក្តីណែនាំក្នុងការយកទំនិញទៅរក្សាទុក។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីអាសន្ន ឬប្រធានសក្តិ អ្នកដឹកជញ្ជូនអាចបោះចោលទំនិញដែលខូចស្តុយរលួយដោយមិន បាច់ជូនដំណឹងទៅឱ្យអ្នកផ្ញើរទំនិញ។

បើសិន អ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញ មិនបានទទួលសេចក្តីណែនាំក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹង គាត់អាចប្រគល់ទំនិញត្រលប់ទៅឱ្យអ្នកផ្ញើរវិញ។

មាត្រា ១៦៥._ ការទទួលកម្រៃនៃការការពារ និងការរក្សាទំនិញរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ចាប់ពីផុតរយៈពេលនៃការអនុញ្ញាតឱ្យយកទំនិញចេញ ឬចាប់ពីការជូនដំណឹងទៅឱ្យអ្នកផ្ញើរ កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនគឺត្រូវថែរក្សាទំនិញដោយប្រុងប្រយ័ត្នឱ្យដូចកិច្ចសន្យាបញ្ជីដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី។

អ្នកដឹកជញ្ជូនមានសិទ្ធិយកកម្រៃសមរម្យសម្រាប់ការការពារនិងការរក្សាទំនិញឱ្យល្អពីអ្នកទទួល ឬពីអ្នកផ្ញើរក្នុងករណីអ្នកទទួលមិនបានបង់កម្រៃ។

មាត្រា ១៦៦._ កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

អ្នកដឹកជញ្ជូនមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការដឹកជញ្ជូនទំនិញទៅដល់គោលដៅ។
អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីការដឹកជញ្ជូន លើកលែងតែអ្នកដឹកជញ្ជូនមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ថាការខូចខាតនោះបណ្តាលមកពីករណីប្រធានសក្តិ ទំនិញខូចស្រាប់ ឬការប្រែប្រួលពីធម្មជាតិរបស់ទំនិញ។

មាត្រា ១៦៧._ ការគិតអំពីកម្រិតរយៈពេល

រយៈពេលប្តឹងការខូចខាតទៅអ្នកដឹកជញ្ជូន ត្រូវគិតពីពេលដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនបានប្រគល់ទំនិញ ឬគិតពីថ្ងៃដែលទំនិញត្រូវបានទទួលនៅទីកន្លែងទំនិញទៅដល់ ឬទីកន្លែងដែលបានកំណត់។

ការកំណត់ពេលវេលាច្បាស់លាស់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន មិនអាចតិចជាង ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិននៃថ្ងៃដែលទំនិញមកដល់ទីកន្លែងណាមួយដែលបានកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

ប្រសិនបើគ្មានការកំណត់រយៈពេលនៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនទេ រយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន ដែលបានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌខាងលើត្រូវយកមកអនុវត្ត។

មាត្រា ១៦៨._ សិទ្ធិផ្តិតតវ៉ានៃអ្នកដឹកជញ្ជូនបន្ត ឬផ្សំគ្នា

ក្នុងករណីដែលមានការដឹកជញ្ជូនទំនិញបន្តឬផ្សំគ្នា ភាគីនៃកិច្ចសន្យាអាចប្តឹងទាមទារឱ្យអ្នកដឹកជញ្ជូនដែលបានចុះកិច្ចសន្យាឬអ្នកដឹកជញ្ជូនចុងក្រោយទទួលខុសត្រូវនូវសកម្មភាពនោះ។

មាត្រា ១៦៩._ ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក្នុងករណីបាត់បង់ទំនិញ ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនមិនអាចលើសពីតម្លៃទំនិញដែលបានប្រកាសដោយអ្នកផ្ញើរឡើយ។

បើសិនតម្លៃទំនិញមិនបានប្រកាស គេត្រូវយកមូលដ្ឋានតម្លៃនៃទំនិញនៅទីកន្លែង និងនៅពេលវេលាផ្ញើរទំនិញ។

មាត្រា ១៧០._ ឯកសារ និងតម្លៃ

គ្មានអ្នកដឹកជញ្ជូនណាត្រូវដឹកជញ្ជូនឯកសារ រូបិយប័ណ្ណ ឬទំនិញដែលមានតម្លៃថ្លៃហួសពីការកំណត់ឡើយ ប្រសិនបើមិនបានចែងកាតព្វកិច្ចនោះនៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន។ ប្រសិនបើអ្នកដឹកជញ្ជូនយល់ព្រមដឹកជញ្ជូនទំនិញទាំងនោះ គាត់មិនទទួលខុសត្រូវចំពោះការបាត់បង់ឬខូចខាតទេ លើកលែងតែសភាពឬតម្លៃរបស់ទំនិញត្រូវបានប្រកាសឱ្យបានដឹងជាមុន។

ការប្រកាសណាមួយដែលធ្វើឱ្យយល់ច្រឡំទៅលើសភាពនៃទំនិញឬតម្លៃទំនិញត្រូវបានបំបៅង អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវបានរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុង។

មាត្រា ១៧១._ ទំនិញខុសច្បាប់ឬគ្រោះថ្នាក់

អ្នកផ្ញើរទំនិញ និងអ្នកដឹកជញ្ជូនមានកាតព្វកិច្ចផ្ទៀងផ្ទាត់ទំនិញដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនដូចដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា ដើម្បីបញ្ជាក់ថាទំនិញនោះត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យដឹកជញ្ជូនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលនៅជាធរមាន។

អ្នកផ្ញើរទំនិញដាក់ទំនិញដែលគ្រោះថ្នាក់ទៅឱ្យអ្នកដឹកជញ្ជូនដោយមិនបានបង្ហាញទំនិញពិតប្រាកដជាមុន ត្រូវសងទៅអ្នកដឹកជញ្ជូននូវការខាតបង់ឬកម្រៃនៃការរក្សាទំនិញដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនរងគ្រោះពីការដឹកជញ្ជូនទំនិញនោះ។

មាត្រា ១៧២._ សំណង

អ្នកផ្ញើរទំនិញ ត្រូវសងសំណងខូចខាតទៅអ្នកដឹកជញ្ជូនក្នុងករណីទំនិញខូចស្រាប់ ហើយអ្នកផ្ញើរខកខាន ខ្វះខាតឬមិនបានជូនដំណឹងគ្រប់គ្រាន់ពីសភាពទំនិញនោះ។ ទំនិញខូចស្រាប់គឺទំនិញដែលខូចខាតពីធម្មជាតិរបស់វាឬដោយសារស្ថានភាពទំនិញនោះ។

អ្នកដឹកជញ្ជូននៅតែទទួលខុសត្រូវចំពោះគតិយជនដែលរងគ្រោះអំពីសភាពទំនិញ ការខកខាន ការខ្វះខាតនូវការជូនដំណឹងនោះ។ ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពី

អ្នកដឹកជញ្ជូន បានសងទៅតតិយជន អ្នកដឹកជញ្ជូនអាចស្វែងរកសំណងពីអ្នក
ធ្វើវិញបាន។

មាត្រា ១៧៣._ ពេលវេលានៃការបង់ថ្លៃឈ្នួលនៃការផ្ទុក និងដឹកជញ្ជូនទំនិញ

តម្លៃនៃការផ្ទុក និងដឹកជញ្ជូនទំនិញត្រូវបង់មុនពេលប្រគល់ទំនិញ
លើកលែងតែមានការកំណត់នៅក្នុងប័ណ្ណដឹកជញ្ជូន។

ក្នុងករណីផ្សេងទៀត នៅពេលចាប់ផ្តើមធ្វើទំនិញ បើសិនទំនិញមិនពិត
ដូចបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា ឬតម្លៃទំនិញខ្ពស់ជាងតម្លៃដែលបានបង្ហាញ
អ្នកដឹកជញ្ជូន អាចទាមទារតម្លៃថ្លៃដែលគាត់ត្រូវដឹកជញ្ជូនទំនិញនោះ។

មាត្រា ១៧៤._ ការបង់ថ្លៃឈ្នួលដឹកជញ្ជូន

នៅពេលដែលតម្លៃនៃការដឹកជញ្ជូនទំនិញត្រូវបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា
ថាត្រូវបង់នៅពេលប្រគល់ទំនិញ អ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញមិនត្រូវប្រគល់ទំនិញ
ឡើយ បើសិនគាត់មិនទាន់បានទទួលថ្លៃឈ្នួល។

អ្នកធ្វើទំនិញត្រូវបង់ថ្លៃឈ្នួល លើកលែងតែមានការកំណត់ផ្សេងនៅ
ក្នុងប័ណ្ណដឹកជញ្ជូនទំនិញ។

មាត្រា ១៧៥._ សិទ្ធិរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនក្នុងការឃាត់ទុកទំនិញ

អ្នកដឹកជញ្ជូនអាចឃាត់ទុកទំនិញដែលត្រូវដឹករហូតដល់ថ្លៃឈ្នួលនៃការ
ផ្ទុក ការដឹកជញ្ជូន និងរក្សាទំនិញឱ្យល្អត្រូវបានបង់។

យោងតាមសេចក្តីណែនាំរបស់អ្នកធ្វើពីការបង់ថ្លៃឈ្នួលទាំងនោះដោយ
អ្នកទទួលទំនិញ ហើយអ្នកដឹកជញ្ជូនមិនបានស្នើរសុំការបង់ថ្លៃឈ្នួលពីអ្នក
ទទួលទំនិញតាមសេចក្តីណែនាំទេ គាត់ត្រូវចាត់បង់សិទ្ធិក្នុងការទាមទារការ
បង់ថ្លៃឈ្នួលពីអ្នកធ្វើ។

ផ្នែកទី ៣
ការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ

មាត្រា ១៧៦._ និយមន័យ

ការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ ត្រូវគិតចាប់ពីឡើងជិះ និងចុះពីមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន។

មាត្រា ១៧៧._ ករណីយកិច្ចរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ

អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរឱ្យទៅដល់គោលដៅប្រកបដោយសុវត្ថភាព។

អ្នកដឹកជញ្ជូន ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសុខុមាលភាពរបស់អ្នកដំណើរលើកលែងតែអ្នកដឹកជញ្ជូនបង្ហាញភស្តុតាងថាការរងគ្រោះឬឈឺចាប់នោះបានបណ្តាលមកពីបញ្ហាសុខភាព កំហុស ឬការធ្វេសប្រហែសរបស់អ្នកដំណើរ ឬលើកលែងតែមានខ្វែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន។

អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការបាត់បង់ ឬខូចខាតឥវ៉ាន់ទំនិញ ឬវត្ថុផ្សេងៗដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកដំណើរ លើកលែងតែក្នុងករណីប្រធានសក្តិ ឬនៅពេលទំនិញបាត់បង់ ឬខូចខាត ដែលបណ្តាលមកពីកំហុស ឬការធ្វេសប្រហែសរបស់អ្នកដំណើរ។

មាត្រា ១៧៨._ ការបដិសេធនូវការទទួលខុសត្រូវ

អ្នកដឹកជញ្ជូនមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះការបាត់បង់ឯកសារ រូបិយប័ណ្ណ ឬទំនិញដែលមានតម្លៃថ្លៃខ្លាំងរបស់អ្នកដំណើរឡើយ លើកលែងតែគាត់បានយល់ព្រមដឹកជញ្ជូនទំនិញបន្ទាប់ពីគាត់បានដឹងពីសភាព ឬតម្លៃទំនិញនោះ។

អ្នកដឹកជញ្ជូនមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះការបាត់បង់ឥវ៉ាន់ ទំនិញ ឬវត្ថុផ្សេងៗដែលបិទនៅក្នុងការថែរក្សាដោយអ្នកដំណើរ លើកលែងតែអ្នកដំណើរបង្ហាញភស្តុតាងថាជាកំហុស ឬការធ្វេសប្រហែសរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន។

មាត្រា ១៧៩._ ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនបន្ត ឬផ្សំគ្នា

ក្នុងករណីមានការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរបន្ត ឬផ្សំគ្នា បើក្នុងពេលអ្នកដឹកជញ្ជូនកំពុងដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ ក្នុងពេលនោះមានការរងរបួស ឬបាត់បង់អ្នកដំណើរកើតឡើង អ្នកដឹកជញ្ជូននោះត្រូវតែទទួលខុសត្រូវ លើកលែងតែ

អ្នកដឹកជញ្ជូនណាមួយ បានបង្ហាញពីការទទួលខុសត្រូវចំពោះការធ្វើដំណើរទាំងស្រុង។

**ផ្នែកទី ៤
ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា**

មាត្រា ១៨០._ ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា

ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនមានអានុភាពតែក្នុងពេលអនាគតប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់បានបំពេញចប់សព្វគ្រប់នោះ ការបញ្ចប់នេះមិនអាចមោឃៈសុពលភាពនៃខែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនបានឡើយ ទោះបីដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាក៏ដោយ។

កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនអាចបញ្ចប់បានដោយយោងតាមខែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូននោះ។

**ជំពូកទី ១២
កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិង សេវា**

**ផ្នែកទី ១
និយមន័យ និងវិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាស និងសេវា**

មាត្រា ១៨១._ និយមន័យនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាស និងសេវា

កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា គឺជាកិច្ចសន្យាដែលក្នុងនោះអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលជាពាណិជ្ជករចងក្លាប់កាតព្វកិច្ចជាមួយអតិថិជនដែលជាពាណិជ្ជករដូចគ្នាក្នុងគោលបំណងអនុវត្តការងារឬសេវា ដែលជារូបិយ ឬអរូបិយដោយទទួលបានការបង់ប្រាក់ពីអតិថិជន។

មាត្រា ១៨២._ និយមន័យនៃការងារ

“ការងារ” នៅក្នុងជំពូកនេះ រួមមានធាតុផ្សំជាមួយអាគារ គម្រោងអាគារ ឬទំនិញដែលត្រូវបានថែរក្សា សាងសង់ ផ្លាស់ប្តូរទ្រង់ទ្រាយជាមួយសម្ភារៈ ឬសមាសភាពពិសេសដែលជាលទ្ធផលនៃសកម្មភាពរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់។

មាត្រា ១៨៣._ និយមន័យនៃសេវា

“សេវា” ក្នុងជំពូកនេះ រួមមានភារកិច្ច ឬការងារដែលត្រូវបំពេញ ករណីយកិច្ចដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ចំពោះអតិថិជនក្រោមបញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះ រាប់ បញ្ចូលទាំងការប្រឹក្សា ការថែទាំ ការជួសជុល ឬការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណលើ កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ឬលើបច្ចេកវិជ្ជា សម្រាប់អតិថិជនប្រើប្រាស់។

មាត្រា ១៨៤._ បញ្ញត្តិបន្ថែមនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាស និងសេវាសិសេស

ការខ្ចីរវាងពាណិជ្ជករ ត្រូវចែងនៅក្នុងជំពូកទី ១៣ នៃច្បាប់នេះ។

កិច្ចសន្យាសហគ្រាស និងសេវា ដែលទាក់ទងនឹងសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវតែប្រតិបត្តិតាមច្បាប់ និងបទដ្ឋាននានាដែលអនុវត្តលើសេវាធនាគារ និង សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាបញ្ញត្តិបន្ថែមនៃជំពូកនេះ។

ជំពូកនេះ មិនអនុវត្តចំពោះសេវាដឹកជញ្ជូនឡើយ។

មាត្រា ១៨៥._ ទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងអតិថិជន

អ្នកផ្គត់ផ្គង់និងអតិថិជនត្រូវជាអង្គភាពដាច់ពីគ្នា ហើយទំនាក់ទំនងរបស់ ពួកគាត់ ត្រូវបិតក្រោមវិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា។

ក្នុងករណី អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និង/ឬអតិថិជនដែលជាពាណិជ្ជករឯកត្តបុគ្គល អ្នកផ្គត់ផ្គង់មិនអាចជាបុគ្គលិករបស់អតិថិជនឡើយ។

អ្នកផ្គត់ផ្គង់ រៀបចំការងារ ឬសេវារបស់ខ្លួនដោយឯករាជ្យ និងមាន សេរីភាពក្នុងការធ្វើ សេចក្តីសម្រេចលើការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយបច្ចេកទេស ដើម្បីអនុវត្តការងារ ឬសេវារបស់ខ្លួន លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិផ្សេងនៅក្នុង កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា។

មាត្រា ១៨៦._ កម្មសិទ្ធិបញ្ញា

ខ្សែពិសេស ត្រូវតែសរសេរនៅក្នុងកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា ក្នុងករណីកម្មសិទ្ធិត្រូវបានប្រើប្រាស់ ឬបង្កើតក្នុងកំឡុងពេលអនុវត្តការងារ ឬ សេវាដែលតម្រូវដោយកិច្ចសន្យា។

បើសិនគ្មានខ្សែពិសេសអំពីការបង្កើតកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ក្នុងកំឡុងពេលអនុវត្ត ការងារឬសេវា ដែលតម្រូវដោយកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដែលបង្កើតនោះត្រូវចាត់ទុកជាកម្មសិទ្ធិរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់។

ផ្នែកទី ២
ទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា

មាត្រា ១៨៧._ កិច្ចសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា ដែលមិនសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ មិនអាចតតាំងនឹងគតិយជនបានឡើយ ហើយភាគីនៃកិច្ចសន្យានោះអាចស្នើសុំឱ្យតុលាការពាណិជ្ជកម្មដែលមានយុត្តាធិការ ធ្វើការកំណត់ពីអានុភាពគតិយុត្តនៃកិច្ចសន្យានោះ។

ក្នុងករណីតុលាការពាណិជ្ជកម្មមិនអាចកំណត់ទំនាក់ទំនងការងារនិងសេវាបាន តុលាការត្រូវពិនិត្យឡើងវិញនូវទំនាក់ទំនងរបស់គូភាគីដោយយោងតាមមាត្រា ១៦ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ១៨៨._ សំណើ និងស្វ័យការ

កិច្ចសន្យាសហគ្រាស និងសេវាអាចអនុវត្តដោយស្វ័យការ ដោយអតិថិជនដោយ យោងតាមឯកសារដែលសរសេរអំពីលក្ខខណ្ឌនៃការងារ ឬសេវាដែលត្រូវអនុវត្ត។ លក្ខខណ្ឌត្រូវប្រតិបត្តិជាមួយលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលបញ្ញត្តនៅក្នុងមាត្រា១៩៣ និងត្រូវចាត់ទុកដូចជាកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាដែរ។

ក្នុងករណី មានការស្នើសុំដាក់ឱ្យដេញថ្លៃសម្រាប់ការងារ ឬសេវាបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែលចែងអំពីស្វ័យការ និងសំណើអាចអនុវត្តចំពោះគូភាគីដោយផ្អែកតាមឯកសារដេញថ្លៃ លើកលែងតែនៅពេលដែលមានច្បាប់ឬបទដ្ឋាននានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តន៍ការងារឬសេវា។ ការដាក់ឱ្យដេញថ្លៃត្រូវមានឯកសារព័ត៌មានយ៉ាងពិស្តារដើម្បីអនុវត្ត និងចរិកលក្ខណៈនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាដែលត្រូវអនុវត្តតាមការយល់ព្រមរវាងភាគី។

មាត្រា ១៨៩._ ការបង់ថ្លៃឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់

ការបង់ថ្លៃជាសាច់ប្រាក់ ឬជារត្មដោយអតិថិជនទៅឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ការអនុវត្តកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា ដូចខាងក្រោម ÷

- ក- ការបង់ថ្លៃតាមការកំណត់
- ខ- ការបង់តម្លៃជាឯកតា
- គ- ការបង់ថ្លៃលើវិជ្ជាជីវៈ និងចំណាយផ្សេងៗ។

យោងតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា ការបង់ថ្លៃ ឈ្នួលដោយអតិថិជនអាចបង់ប្រាក់ជាមុន បង់ប្រាក់តាមតំណាក់កាល បង់ ប្រាក់បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការងារឬសេវារបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬតាមការបង់តាមវិធីខាង លើ។

មាត្រា ១៩០._ លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃប្រភេទបង់ថ្លៃឈ្នួល

នៅពេលដែលអតិថិជនធ្វើការបង់ថ្លៃឈ្នួលតាមការកំណត់នៃកិច្ចសន្យា សហគ្រាសនិងសេវា អតិថិជនមិនអាចទាមទារឱ្យបញ្ចុះថ្លៃ ចំណែកឯ អ្នកផ្គត់ផ្គង់មិនអាចទាមទារឱ្យតម្លើងថ្លៃឈ្នួលបានទេ លើកលែងតែមានខ្លឹមសារ ពិសេសនៅក្នុងកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា។

នៅពេលដែលអតិថិជនធ្វើការបង់ថ្លៃឈ្នួលជាឯកតា ដោយយោងតាម កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា ការបង់ថ្លៃឈ្នួលសរុបត្រូវកំណត់ដោយការ គុណរវាងបរិមាណទំនិញ ឬសេវារបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ជាមួយនឹងតម្លៃឯកតាដែល ភាគីបានឯកភាពគ្នា។

នៅពេលដែលអតិថិជនធ្វើការបង់ថ្លៃឈ្នួលលើវិជ្ជាជីវៈ និងចំណាយ ផ្សេងៗ យោងតាមកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា វិធីសាស្ត្រនៃការគណនា លើកម្រៃវិជ្ជាជីវៈត្រូវចែងឱ្យបានលម្អិតនៅក្នុងកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា។

មាត្រា ១៩១._ ការដាក់តម្លៃ

បើសិនការដាក់តម្លៃដែលស្មានដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់នៅ អំឡុងពេលអនុវត្ត កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាផ្សេងពីតម្លៃដែលត្រូវបង់នៅពេលប្រគល់ការងារ ឬសេវាឱ្យអតិថិជន អ្នកផ្គត់ផ្គង់អាចបង្ហាញភស្តុតាងថាការតម្លើងថ្លៃឈ្នួល ការងារឬសេវាគឺស្របច្បាប់ និងថាវាឆ្លើយតបទៅនឹងការតម្លើងលក្ខខណ្ឌនៃ ការអនុវត្តការងារឬសេវា ដែលមិនអាចស្មានទុកជាមុនបាន។

មាត្រា ១៩២._ ការធានាផលប្រយោជន៍ប្រយោជន៍

ការធានាផលប្រយោជន៍អាចបង្កើតឡើងដើម្បីអនុវត្តកិច្ចសន្យាសហគ្រា សនិងសេវាដោយអនុលោមតាមច្បាប់និងបទដ្ឋាននានាដែលនៅជាធរមាន។

មាត្រា ១៩៣._ ខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា

កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាត្រូវតែចែងឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីកាតព្វ- កិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ភាគី និងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗនៃទំនាក់ទំនងរបស់ ពួកគាត់។

លក្ខខណ្ឌអប្បបរមាសំខាន់ៗនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា មានដូចខាងក្រោម ÷

- ក- សិទ្ធិរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់
- ខ- សិទ្ធិរបស់អតិថិជន
- គ- កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់
- ឃ- កាតព្វកិច្ចរបស់អតិថិជន
- ង- ប្រភេទការងារ ឬសេវាដែលត្រូវអនុវត្ត
- ច- លក្ខខណ្ឌនៃការបង់ថ្លៃឈ្នួល
- ឆ- លក្ខខណ្ឌនៃការប្រគល់លទ្ធផលការងារឬសេវាបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការងារឬសេវា
- ជ- ការសរសេររៀបរាប់ពីស្ថានភាពអាគារ គម្រោងអាគារ ឬទំនិញដែលជាកម្មវត្ថុនៃការសាងសង់ ឬកែលម្អ ក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា បើមាន
- ឈ- ខ័យអំពីការផ្តល់សម្ភារៈសម្រាប់អនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា បើមាន
- ញ- ការសរសេររៀបរាប់ពីកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តន៍ការងារឬសេវា និងការបង្កើតកម្មសិទ្ធិបញ្ញាក្នុងអំឡុងពេលនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា បើមាន
- ដ- ថេរៈវេលានៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា
- ប- ខ័យអំពីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា

មាត្រា ១៩៤._ ករណីអនុលោមតាមមាត្រា ១៩៣

ក្នុងករណីមានការមិនអនុវត្តតាមមាត្រា ១៩៣ តុលាការពាណិជ្ជកម្មឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានយុត្តាធិការ អាចកំណត់លក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា បន្ទាប់ពីបានកំណត់ឆន្ទៈរបស់ភាគីក្នុងកំឡុងពេលអនុវត្តកិច្ចសន្យា។

ផ្នែកទី ៣
កាតព្វកិច្ច និង សិទ្ធិរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងអតិថិជន

មាត្រា ១៩៥._ វិសាលភាពនៃកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់

អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវធ្វើសកម្មភាពដោយសុចរិត ដោយយកចិត្តទុកដាក់ដល់ ផលប្រយោជន៍របស់អតិថិជន។

មាត្រា ១៩៦._ កាតព្វកិច្ចក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មាន

មុនពេលអនុវត្តនីកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវផ្តល់ ព័ត៌មាននិងឯកសារទាក់ទងនឹងការងារឬសេវាដែលត្រូវអនុវត្ត ដូច្នោះអតិថិជន អាច ដឹងបានអំពីតំណាក់កាលនីមួយៗនៃការអនុវត្តនីកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិង សេវា។ ព័ត៌មាននេះត្រូវមានលក្ខណៈងាយយល់និងអាចឱ្យអតិថិជនទទួល យកបាន។

ក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តនីកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការរីកចម្រើននៃការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច តាមសំណើរបស់អតិថិជន។

មាត្រា ១៩៧._ ខ័យចំពោះសម្ភារៈ

ក្នុងករណីការងារជាការងារសំណង់ ការងារហត្ថកម្ម ឬការងារណា មួយឬសេវានានា ដែលត្រូវកែលម្អគុណភាពអាគារ គម្រោងអាគារ ឬទំនិញ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវផ្តល់សម្ភារៈសំខាន់ៗក្នុងការអនុវត្តការងារ ឬសេវា លើកលែង តែមានខ័យចំពោះផ្សេងទៀតនៅក្នុងកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា។

មាត្រា ១៩៨._ ការប្រគល់លទ្ធផលការងារឬសេវា

នៅពេលដែលអ្នកផ្គត់ផ្គង់អនុវត្តការងារចប់បរិបូណ៌ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវ ប្រគល់លទ្ធផលទៅឱ្យអតិថិជន ដោយយោងតាមខ័យចំពោះនៅក្នុងកិច្ចសន្យា សហគ្រាសនិងសេវា។

ក្នុងករណីសាងសង់ ឬកែលម្អអាគារ ឬគម្រោងអាគារ អតិថិជន ត្រូវទទួលវិក័យប័ត្រនៃការប្រគល់លទ្ធផលនោះ។

មាត្រា ១៩៩._ កាតព្វកិច្ចរបស់អតិថិជន

អតិថិជនត្រូវបង់ថ្លៃឈ្នួលដែលបានព្រមព្រៀងនិងតាមកាលបរិច្ឆេទដែល បានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់។ បើសិនគ្មាន

ខ្សែកម្រិតកាលបរិច្ឆេទនៅក្នុងកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា អតិថិជនត្រូវបង់ថ្លៃឈ្នួលបន្ទាប់ ពីការងារឬសេវាត្រូវបានបំពេញចប់បរិបូណ៌ដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់។

អតិថិជនត្រូវទទួលបានព័ត៌មានដែលខ្លួនចង់ដឹងអំពីស្ថានភាពអាគារ គម្រោង អាគារ ទំនិញឬសម្ភារៈដែលអ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវអនុវត្តការងារឬសេវានោះ។

មាត្រា ២០០._ ការផ្ទេរសិទ្ធិ

អ្នកផ្គត់ផ្គង់អាចផ្ទេរការអនុវត្តន៍ការងារឬសេវាទៅឱ្យ ភតិយជនដែលជាពាណិជ្ជករ ក្រោមវិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា បើសិនអ្នកផ្គត់ផ្គង់នៅបន្តត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តន៍ការងារឬសេវានោះ ។

ក្នុងករណីការអនុវត្តន៍ការងារ ឬសេវារបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ត្រូវបានផ្ទេរទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកដូចបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌខាងលើ អ្នកផ្គត់ផ្គង់នៅតែមានការទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងចំពោះអតិថិជននូវការអនុវត្តន៍ការងារឬសេវានោះដោយយោងតាមមាត្រា ២០២ និងមាត្រា ២០៣ នៃច្បាប់នេះ។

ផ្នែកទី ៤

ការទទួលខុសត្រូវនិងជំនកំណត់

មាត្រា ២០១._ គុណភាពនៃការងារឬសេវា និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ចំពោះអតិថិជន

ការងារឬសេវាដែលត្រូវផ្តល់ដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ត្រូវតែមានគុណភាពល្អ។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវទទួលខុសត្រូវនូវការខូចខាតសម្ភារៈដែលបានផ្តល់ដើម្បីអនុវត្តការងារឬសេវា ឬការខូចខាតទំនិញឬសំណង់ដែលបានសាងសង់ ឬកែប្រែ ដែលបណ្តាលមកការងារឬសេវានោះដោយយោងតាមកាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកលក់ដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ទិញនៃក្រុមរដ្ឋប្បវេណី។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវជូនដំណឹងដល់អតិថិជនភ្លាមៗអំពីការខូចខាតដែលបានកើតឡើងនោះ។

អ្នកផ្គត់ផ្គង់ មិនត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតអាគារ គម្រោងអាគារ ទំនិញឬសម្ភារៈដែលបានផ្តល់ដោយអតិថិជនឱ្យទៅអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដើម្បីបំពេញការងារឬសេវា លើកលែងតែការខូចខាតនោះជាប់ទៅនឹងអាគារ

គម្រោង អាគារ ទំនិញឬសម្ភារៈនោះ ឬនៅពេលដែលមានខែចុង ច្បាស់លាស់អំពីដែនអនុវត្តន៍នៅក្នុងកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវា។

មាត្រា ២០២._ ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ចំពោះតតិយជន

អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីការអនុវត្តការងារឬសេវា ឬការធ្វេសប្រហែសក្នុងការងារឬសេវារបស់តតិយជន ។

មាត្រា ២០៣._ ការទទួលខុសត្រូវក្នុងករណីផ្ទេរសិទ្ធិ

ក្នុងករណីការខូចខាតបានបណ្តាលមកពីតតិយជនក្នុងការបំពេញការងារឬសេវាដែលបានមកពីការផ្ទេរសិទ្ធិ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវសងការខូចខាតទៅអតិថិជនជាមុនសិន ទើបគាត់អាចទាមទារពីតតិយជនឱ្យសងសំណងទាំងនោះមកខ្លួនវិញ។

មាត្រា ២០៤._ ការកម្រិតនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់

ក្នុងករណីអ្នកផ្គត់ផ្គង់ជាអ្នកសាងសង់ ចុះកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាជាមួយអ្នកជំនាញឬអ្នកបច្ចេកទេសឯករាជ្យណាមួយ ដោយសហការគ្នាដើម្បីអនុវត្តការងារឬសេវា អ្នកផ្គត់ផ្គង់មិនអាចទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតដល់អាគារ គម្រោងអាគារ ឬតតិយជន បើសិនគាត់បង្ហាញថាការខូចខាតនោះបណ្តាលមកពីការបន្តិ ការធ្វេសប្រហែសឬកំហុសរបស់អ្នកជំនាញ ឬអ្នកបច្ចេកទេស ដូច្នោះអ្នកជំនាញឬអ្នកបច្ចេកទេសត្រូវទទួលខុសត្រូវនូវការខូចខាតនោះចំពោះអតិថិជនដែលបានចុះកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាជាមួយអ្នកផ្គត់-ផ្គង់។

អ្នកផ្គត់ផ្គង់មិនទទួលខុសត្រូវចំពោះការខូចខាតណាមួយទេ ប្រសិនបើគាត់បង្ហាញភស្តុតាងថាការខូចខាតនោះបណ្តាលមកពីការអនុវត្តន៍តាមការសម្រេចឬធ្វេសប្រហែសរបស់អតិថិជន លើកលែងតែអ្នកផ្គត់ផ្គង់មិនបានបង្ហាញហេតុការណ៍នោះ។

ផ្នែកទី ៥
ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា

មាត្រា ២០៥._ វិសាលភាព

ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាមានអានុភាពតែក្នុងពេលអនាគតប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើ ភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់បានបំពេញចប់សព្វគ្រប់នោះ ការបញ្ចប់នេះមិនអាចមោឃៈសុពលភាពនៃខែចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាបានឡើយ ទោះបីដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាក៏ដោយ។

មាត្រា ២០៦._ ការបញ្ចប់ដោយអតិថិជន

ក្នុងករណីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាដោយអតិថិជន មុនពេលប្រគល់លទ្ធផលការងារឬបំពេញសេវាចប់បរិច្ចណ៍ អតិថិជនត្រូវបង់ថ្លៃឈ្នួលឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលបានអនុវត្តការងារឬសេវារហូតដល់ថ្ងៃដែលបញ្ចប់កិច្ចសន្យានោះ។ ក្នុងករណីនេះអតិថិជនត្រូវសងសំណងខូចខាតឬការបាត់បង់ណាមួយទៅអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលបណ្តាលមកពីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យានេះ។

ក្នុងករណីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាសហគ្រាសនិងសេវាដោយអតិថិជន អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវប្រគល់ប្រាក់ដែលនៅសល់ទៅអតិថិជនវិញដោយធ្វើតុល្យការមូលនិធិដែលបានទទួលពីអតិថិជនទាំងអស់ ដោយការដកចេញនូវចំនួនទឹកប្រាក់នៃសំណងខូចខាត ឬបាត់បង់ដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌខាងលើ និងចំនួនទឹកប្រាក់ដែលអ្នកផ្គត់ផ្គង់បានបំពេញការងារ ឬសេវារហូតដល់ថ្ងៃបញ្ចប់កិច្ចសន្យានោះ។

មាត្រា ២០៧._ ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាដោយអ្នកផ្គត់ផ្គង់

បើសិនអ្នកផ្គត់ផ្គង់បញ្ចប់កិច្ចសន្យាដោយសារការបន្តិ ការអនុវត្តន៍មិនត្រឹមត្រូវឬការបំពានកិច្ចសន្យាពីអតិថិជន អ្នកផ្គត់ផ្គង់មិនត្រូវសងសំណងខូចខាតទៅឱ្យអតិថិជនឡើយ។

បើសិនអ្នកផ្គត់ផ្គង់បញ្ចប់កិច្ចសន្យា ប៉ុន្តែគាត់មិនបានបង្ហាញមូលហេតុអំពីការបន្តិ ការអនុវត្តន៍មិនត្រឹមត្រូវឬការបំពានកិច្ចសន្យាដែលបណ្តាលមកពីអតិថិជន អ្នកផ្គត់ផ្គង់ត្រូវសងសំណងខូចខាតទៅឱ្យអតិថិជននូវការខាតបង់ពេលវេលានិងការខូចខាតនានា។

ជំពូកទី ១៣
កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី

ផ្នែកទី ១
និយមន័យ និងវិសាលភាពនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី

មាត្រា ២០៨.-

ជំពូកនេះមិនអនុវត្តចំពោះ +

- ក- រាល់ការខ្ចីរវាងពាណិជ្ជករជាមួយនឹងស្ថាប័នធនាគារដែលបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់ និងបទដ្ឋាននានាដែលនៅជាធរមាន
- ខ- រាល់ការខ្ចីរវាងភាគីមិនមែនជាពាណិជ្ជករជាមួយនឹងស្ថាប័នធនាគារដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់ និងបទដ្ឋាននានាដែលនៅជាធរមាន
- គ- រាល់ការខ្ចីរវាងភាគីមិនមែនជាពាណិជ្ជករជាមួយនឹងពាណិជ្ជករ
- ឃ- រាល់ការខ្ចីរវាងភាគីមិនមែនជាពាណិជ្ជករ និង
- ង- ការខ្ចីសម្រាប់ប្រើដែលភាគីជាពាណិជ្ជករ។

ទោះបីជំពូកនេះមិនអនុវត្តចំពោះការខ្ចីរវាងពាណិជ្ជករជាមួយនឹងស្ថាប័នធនាគារដែលបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងការខ្ចីសម្រាប់ប្រើដែលភាគីជាពាណិជ្ជករក៏ដោយ ក៏កិច្ចសន្យាទាំងនោះអាចចាត់ទុកជាកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ហើយជំពូកទី១ ជំពូកទី១៤ និងជំពូកទី១៥នៃច្បាប់នេះអាចអនុវត្តចំពោះកិច្ចសន្យាទាំងនោះបាន ដោយយោងតាមមាត្រាទី២ កថាខ័ណ្ឌទី៤២ នៃច្បាប់នេះ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីដែលបានបញ្ញត្តិអំពីការខ្ចីបរិភោគ មិនអនុវត្តចំពោះការខ្ចីនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មទេ លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិចែងពិសេសនៅក្នុងជំពូកនេះ។

មាត្រា ២០៩.- និយមន័យ

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីគឺជាកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែលភាគីម្ខាងហៅថាអ្នកឱ្យខ្ចី មានកាតព្វកិច្ចប្រគល់ការប្រើប្រាស់រូបិយវត្ថុ ទំនិញ ឬទំនិញមិនល្អដោយមិនបង់ប្រាក់ក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់មួយទៅឱ្យភាគីម្ខាង

ទៀតហៅថាអ្នកខ្ចីដែលមានកាតព្វកិច្ចសងរូបិយវត្ថុ ទំនិញ ឬទំនិញមិនល្អ ដូចទាំងប្រភេទ គុណភាព និងបរិមាណ ដែលបានទទួលពីអ្នកឱ្យខ្ចីទៅតាម ពេលវេលាច្បាស់លាស់។

“រូបិយវត្ថុ” នៅក្នុងជំពូកនេះ គឺជាក្រដាសប្រាក់ដែលមានតម្លៃដែល ទទួល ស្គាល់ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

“ទំនិញល្អ” នៅក្នុងជំពូកនេះ គឺជាទំនិញដែលមានគុណភាពល្អ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម។

“ទំនិញមិនល្អ” នៅក្នុងជំពូកនេះ គឺជាទំនិញដែលអាចខូចនៅពេលប្រើ ប្រាស់ធម្មតាក្នុងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម។

រូបិយវត្ថុ ទំនិញល្អ ឬទំនិញមិនល្អអាចភ្ជាប់ទៅនឹងវត្ថុដែលត្រូវខ្ចី។

មាត្រា ២១០._ ទម្រង់នៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី ត្រូវបង្កើតឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ភាគីទាំងសងខាង។

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីអាចបង្កើតឡើងដោយអ្នកឱ្យខ្ចីច្រើននាក់ជា មួយនឹងអ្នកខ្ចីជាច្រើននាក់ដែរ។

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីដែលមិន បានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ប៉ុន្តែវាមានលក្ខណៈដូចបានចែងនៅក្នុងមាត្រា២០៩ មិនត្រូវបានចាត់ទុកជា កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មឡើយ ហើយត្រូវអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្ប- វេណី។

មាត្រា ២១១._ ការធានាផលប្រយោជន៍

ការធានាផលប្រយោជន៍ដែលចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី ឬទាក់ទងជាមួយកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី ត្រូវអនុលោមតាមទៅបទ- ប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ច្បាប់ ព្រមទាំងបទដ្ឋាននានាដែលមានវិសាលភាពលើការធានាផលប្រយោជន៍ដែល ជាសេចក្តីបន្ថែមនៃជំពូកនេះផងដែរ។

មាត្រា ២១២._ ការប្រាក់

“ការប្រាក់” សំដៅទៅលើចំនួនទឹកប្រាក់ឬវត្ថុផ្សេងទៀតដែលលទ្ធផលបានមកពីការគុណចំនួនភាគរយឬសមាមាត្រជាមួយនឹងរូបិយវត្ថុឬវត្ថុដែលត្រូវបានប្រគល់ឱ្យអ្នកខ្ចី ។

ការប្រាក់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី អាចកំណត់ជាចំនួនទឹកប្រាក់ផងនិងវត្ថុផងដែរ។

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីអាចចែងអំពីការយកការប្រាក់ឬគ្មានការប្រាក់។

មាត្រា ២១៣._ អត្រាការប្រាក់

វត្ថុដែលខ្ចីនិងប្រគល់ទៅឱ្យអ្នកខ្ចីហៅថាប្រាក់ឬវត្ថុដើម។

អត្រាការប្រាក់បានមកពីការគណនា ដោយយកចំនួនភាគរយដែលបានកំណត់ មកគុណជាមួយនឹងចំនួនទឹកប្រាក់ដើមឬចំនួនវត្ថុដើម។

អត្រាការប្រាក់ត្រូវតែកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី។ ក្នុងរយៈពេលអនុវត្តកិច្ចសន្យា ភាគីមិនអាចកែប្រែដោយឯកតោភាគីបានឡើយ។

មាត្រា ២១៤._ អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់

អត្រាការប្រាក់អាចកំណត់បានតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ឬដោយការព្រមព្រៀងរបស់ភាគី។

ក្នុងករណីដែលភាគីបានព្រមព្រៀងបង់ការប្រាក់ ប៉ុន្តែមិនបានកំណត់អំពីអត្រាការប្រាក់ ត្រូវអនុវត្តតាមគោលការណ៍អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយបទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឬច្បាប់ពិសេសឬបទដ្ឋានពិសេសនានារបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។

មាត្រា ២១៥._ ការកម្រិតការប្រាក់

អត្រាការប្រាក់អតិបរមាដែលបានកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់និងបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតដែលនៅជាធរមាន។

ភាគីនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីអាចកំណត់អត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ជាងអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ដែលបានបញ្ញត្តក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ប៉ុន្តែភាគីមិនអាចកំណត់លើសពីអត្រាការប្រាក់អតិបរមាទេ ដោយអនុលោម តាមច្បាប់ពិសេសនិងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ២១៦.- អនុសាសនៃការកម្រិតការប្រាក់

បើសិនកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីបញ្ញត្តិអំពីអត្រាការប្រាក់ដែលលើស ពីអត្រាការប្រាក់អតិបរមាហើយមានបណ្តឹងពីអ្នកខ្ចី តុលាការពាណិជ្ជកម្ម ឬ វេទិកាមជ្ឈត្តការដែលមានយុត្តាធិការ ត្រូវតែចេញសេចក្តីសម្រេចបន្ថយអត្រា ការប្រាក់នោះមកត្រឹមអត្រាការប្រាក់អតិបរមា។

ផ្ទុយទៅវិញ នៅក្នុងករណីដែលអ្នកខ្ចីបានបង់ការប្រាក់ដែលលើសពី អត្រាការប្រាក់ដែលបានកម្រិតរួចហើយ ចំនួនដែលលើសពីការកម្រិតនោះត្រូវ បានកាត់នៅក្នុងតម្លៃប្រាក់ដើម។ នៅក្នុងករណីដែលបានកាត់បំណុលទៅលើ ប្រាក់ដើមចំពោះផ្នែកដែលលើសពីការកម្រិតហើយ ប៉ុន្តែនៅមានសេសសល់ ទៀត អ្នកខ្ចីត្រូវសងទៅអ្នកខ្ចីដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវប្រាក់សំណងនៃការ ខូចខាត ដោយគណនាតាមអត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ដោយគិត ចាប់ពីថ្ងៃដែលបានបង្កើតឱ្យមានការសេសសល់នៃការសង រហូតដល់ថ្ងៃដែល បានសងនោះ ។

ចំពោះការអនុវត្តមាត្រានេះ នៅក្នុងករណីដែលចំនួនប្រាក់ដើមដែល បានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យាខុសពីចំនួនទឹកប្រាក់ឬចំនួនវត្ថុជាក់ស្តែងដែលអ្នកខ្ចី បានប្រគល់ឱ្យអ្នកខ្ចី ការប្រគល់ប្រាក់ដើមដោយដកការប្រាក់ដែលត្រូវបង់ នាពេលអនាគត ចំនួនទឹកប្រាក់នៃវត្ថុដែលអ្នកខ្ចីបានប្រគល់ ដោយជាក់ ស្តែងទៅឱ្យអ្នកខ្ចីនោះ ត្រូវទុកជាចំនួនប្រាក់ដើម ។

ចំពោះការអនុវត្តមាត្រានេះ ប្រាក់ និងវត្ថុផ្សេងទៀតដែលអ្នកខ្ចីបាន ទទួលក្រៅពីប្រាក់ដើមទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចសន្យាខ្ចីនេះ ទោះបីជាបានទទួល នៅក្នុងនាមជាប្រាក់រង្វាន់ កម្រៃជើងសារ កម្រៃស៊ើបអង្កេត និងកម្រៃផ្សេងៗ ទៀតក៏ដោយ ត្រូវចាត់ទុកថាជាការប្រាក់។ ប៉ុន្តែបញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមក អនុវត្តចំពោះសោហ៊ុយនៃការធ្វើកិច្ចសន្យានិងសោហ៊ុយនៃការសងឡើយ ។

មាត្រា ២១៧._ ពេលវេលានៃការបង់ការប្រាក់ និងការប្រាក់សម្រាប់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់

បើគ្មានការកំណត់ពិសេសទេ ការប្រាក់ត្រូវបង់នៅរៀងរាល់ចុងឆ្នាំគិតចាប់ពីពេលដែលបានប្រគល់វត្ថុដែលបានខ្ចីនោះ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើត្រូវសងវត្ថុដែលខ្ចីនោះនៅមុនពេលដែលកំណត់ ការបង់ការប្រាក់ត្រូវអនុវត្តនៅពេលប្រគល់វត្ថុដែលបានខ្ចីនោះ ។

ក្នុងករណីដែលមានការយឺតយ៉ាវមិន បានបង់ការប្រាក់ក្នុងរយៈពេលចាប់ពី ១ (មួយ) ឆ្នាំឡើងទៅ ហើយទោះបីជាអ្នកខ្ចីបានក្រើនរំលឹកឱ្យបង់យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏អ្នកខ្ចីមិនព្រមសងការប្រាក់នោះ អ្នកខ្ចីអាចប្តូរការប្រាក់បញ្ចូលទៅក្នុងប្រាក់ដើមបាន ។

**ផ្នែកទី ២
កាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់អ្នកខ្ចី និងអ្នកខ្ចី**

មាត្រា ២១៨._ កាតព្វកិច្ចខ្ចី

អ្នកខ្ចី មានករណីយកិច្ចខ្ចីអ្នកខ្ចីប្រើប្រាស់វត្ថុ ដោយសមស្របតាមកិច្ចសន្យា។

អ្នកខ្ចីអាចប្រើប្រាស់ អាស្រ័យផល និងចាត់ចែងវត្ថុ បានដោយសេរី ហើយត្រូវទទួលខុសត្រូវលើហានិភ័យ លើការបាត់បង់ ឬការខូចខាតចំពោះវត្ថុដែលបានខ្ចីដែលកើតឡើងដោយសារមូលហេតុដែលមិនមែនជាបន្ទុករបស់អ្នកខ្ចី គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានទទួលការប្រគល់វត្ថុនោះ ។

អ្នកខ្ចី មិនអាចឱ្យអ្នកខ្ចីនូវវត្ថុដែលមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន។ រាល់ការខ្ចីណាមួយដែលបានអនុវត្តដោយផ្ទុយពីកថាខ័ណ្ឌនេះ ពុំមានសុពលភាពឡើយ។

**មាត្រា ២១៩._ ការខ្ចីប្រាក់ក្នុងគុណភាពនិងការធានាគុណភាពរបស់អ្នកឱ្យខ្ចីប្រាក់
ដែលខ្ចី**

នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីដែលចែងពីការប្រាក់ ប្រសិនបើ
មានវិការៈកំហុសនៅក្នុងវត្ថុដែលអ្នកឱ្យខ្ចីបានប្រគល់ អ្នកខ្ចីដែលបានទទួលវត្ថុ
ដោយមិនបានដឹងអំពីវិការៈនោះ អាចទាមទារឱ្យប្តូរជាមួយនឹងវត្ថុដែលគ្មាន
វិការៈនិងអាចទាមទារសំណងនៃការខូចខាតបាន ។

នៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីដែលគ្មានចែងពីការប្រាក់ អ្នកខ្ចី
ដែលបានទទួលវត្ថុដែលមានវិការៈ អាចប្រគល់វត្ថុដែលមានវិការៈវិញបាន ។
ម្យ៉ាងទៀត បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទីខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ
ចំពោះករណីដែលអ្នកឱ្យខ្ចីបានដឹងអំពីវិការៈនោះហើយតែពុំបានជូនដំណឹងទៅ
ឱ្យអ្នកខ្ចី។

មាត្រា ២២០._ កាតព្វកិច្ចសងរបស់អ្នកខ្ចី

អ្នកខ្ចីមានកាតព្វកិច្ចត្រូវសងទៅអ្នកឱ្យខ្ចីនៅថ្ងៃដែលត្រូវសងនូវវត្ថុបានខ្ចី
ដែលមានប្រភេទនិងគុណភាពដូចគ្នានិងចំនួនស្មើគ្នានឹងវត្ថុដែលបានទទួល ។

អ្នកខ្ចីនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគដែលមានភ្ជាប់ការប្រាក់ ត្រូវបង់ការប្រាក់
តាមបញ្ញត្តិ ពីមាត្រា ២១៣ ដល់ ២១៦ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ២២១._ ការសងដោយយោងតាមតម្លៃ

ប្រសិនបើអ្នកខ្ចីពុំអាចសងវត្ថុដែលបានខ្ចីដោយផ្អែកតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា
២២០នៃច្បាប់នេះបានទេ អ្នកខ្ចីមានកាតព្វកិច្ចត្រូវបង់ប្រាក់ដែលសមនឹងតម្លៃ
នៃវត្ថុដែលខ្ចីនោះនៅទីកន្លែងនិងថ្ងៃដែលត្រូវសង ។

ក្នុងករណី កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីមិនបានចែងអំពីការកំណត់តម្លៃ
នៃវត្ថុដែលបានខ្ចីនៅទីកន្លែងនិងថ្ងៃដែលត្រូវសង ហើយប្រសិនបើភាគីមិន
ឯកភាពគ្នាអំពីតម្លៃនៃវត្ថុនោះ តុលាការពាណិជ្ជកម្ម ឬវេទិការមជ្ឈត្តកម្មដែល
មានយុត្តាធិការ ត្រូវកំណត់អំពីតម្លៃនៃវត្ថុខ្ចីនោះ។

មាត្រា ២២២._ ការប្រែប្រួលតម្លៃរូបិយវត្ថុ

ក្នុងករណីគ្មានខ្សែចងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា ទោះបីជាតម្លៃរូបិយវត្ថុប្តូរតម្លៃ នៃវត្ថុមានការប្រែប្រួលនៅមុនពេលសងក៏ដោយ ក៏អ្នកខ្ចីត្រូវសងនូវចំនួនទឹក ប្រាក់ឬចំនួនវត្ថុដូចគ្នានឹងចំនួនទឹកប្រាក់ឬវត្ថុដែលបានខ្ចីនោះ ។

មាត្រា ២២៣._ ពេលវេលានៃការសង

ប្រសិនបើភាគីបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការសង អ្នកខ្ចីមិនអាចទាមទារឱ្យសងវត្ថុដែលខ្ចីមុនពេលកំណត់តាមកាលបរិច្ឆេទក្នុងកិច្ចសន្យាបានឡើយ។ ប៉ុន្តែបញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ប្រសិនបើអ្នកខ្ចីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការក្រុយធន ឬបណ្តាលឱ្យវត្ថុខ្ចីនោះខូចខាត ឬខ្ទេចខ្ទី ឬប្រសិនបើ កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីនោះត្រូវបានយោងតាមមាត្រា ២២៥ និង ២២៦ នៃច្បាប់នេះ។

ប្រសិនបើភាគីមិនបានកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការសងទេ អ្នកខ្ចីអាចជូនដំណឹងទៅអ្នកខ្ចី ឱ្យសងវត្ថុដែលខ្ចីដោយកំណត់រយៈពេលសមរម្យ ។

អ្នកខ្ចីនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីដោយគ្មានការប្រាក់អាចសងនៅពេលណាក៏បាន ។

នៅក្នុងករណីកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីដែលមានការប្រាក់ អ្នកខ្ចីអាចសងវត្ថុដែលខ្ចីនៅមុនកាលបរិច្ឆេទដែលបានកំណត់នៅក្នុងកិច្ចសន្យាបានលើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះនៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងករណី ដែលធ្វើឱ្យមានការខូចខាតដល់អ្នកខ្ចីដោយសារការសងនោះ អ្នកខ្ចីត្រូវសងសំណងនៃការខូចខាតដោយផ្អែកតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី២នៃមាត្រា ៣៣០ (ប្រយោជន៍នៃការកំណត់ពេល) នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ២២៤._ ទឹកនៃការសង

ប្រសិនបើពុំមានការព្រមព្រៀងរវាងភាគីអំពីទឹកនៃការសងទេ អ្នកខ្ចីត្រូវយកវត្ថុដែលបានខ្ចីនោះ ទៅសងនៅអាសយដ្ឋានរបស់អ្នកខ្ចីដែលបានចុះក្នុងកិច្ចសន្យា។

ផ្នែកទី ៣
ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា

មាត្រា ២២៥._ និយមន័យ

ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីមានអានុភាពតែក្នុងពេលអនា-
គតប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើ ភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ច
ដែលមិនទាន់បានបំពេញចប់សព្វគ្រប់នោះ ការបញ្ចប់នេះមិនអាចមោឃៈ
សុពលភាពនៃខ្សែក្រវាត់ក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីបានឡើយ ទោះបី
ដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាក៏ដោយ។

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី អាចបញ្ចប់បានដោយអនុលោមតាម
ខ្សែក្រវាត់ពិសេសនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចី។

ក្នុងករណីមានការបញ្ចប់កិច្ចសន្យា អ្នកខ្ចីត្រូវសងប្រាក់ដើម ឬវត្ថុខ្ចី
និងបង់ការប្រាក់ទៅអ្នកឱ្យខ្ចីនៅថ្ងៃដែលបញ្ចប់កិច្ចសន្យា ដោយសងថ្លៃខូច
ខាតបន្ថែមដែលបានចែងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា។

មាត្រា ២២៦._ ការបញ្ចប់កិច្ចសន្យាដោយការបោះឆ្នោតពិសេស

ក្នុងករណីគ្មានខ្សែក្រវាត់អំពីការបញ្ចប់កិច្ចសន្យានៅក្នុងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម
នៃការខ្ចី កិច្ចសន្យានោះអាចបញ្ចប់បានដោយការព្រមព្រៀងពីភាគីទាំងអស់
ឬក្នុងករណីវិលោភករណីយកិច្ចរបស់អ្នកឱ្យខ្ចីឬអ្នកខ្ចី តុលាការពាណិជ្ជកម្មឬ
វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានយុត្តាធិការ ត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់កិច្ចសន្យា
នោះបាន។

កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនៃការខ្ចីអាចត្រូវបានបញ្ចប់ក្នុងករណីប្រធានសក្តិ
ដោយអនុលោមតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការពាណិជ្ជកម្មឬវេទិកាមជ្ឈត្ត-
កម្មដែលមានយុត្តាធិការ លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិផ្សេងពីកថាខ័ណ្ឌខាងលើ។

ជំពូកទី ១៤

អន្តរប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ២២៧._ អន្តរប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងតុលាការពាណិជ្ជកម្មនិងសុពលភាពនៃ កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម

- ក- បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវអនុវត្តចំពោះបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មទាំងអស់ រហូតដល់ ច្បាប់ស្តីពីតុលាការពាណិជ្ជកម្មចូលជាធរមាន និងនៅពេលនោះបណ្តឹង ដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវតែកំណត់ដោយបទប្បញ្ញត្តិ នៃច្បាប់ស្តីពីតុលាការពាណិជ្ជកម្ម។
- ខ- អន្តរប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីតុលាការពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវអនុវត្តចំពោះបណ្តឹង ដែលកំពុងកើតមានឡើងទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម នៅពេល ដែលច្បាប់ស្តីពីតុលាការពាណិជ្ជកម្មចូលជាធរមាន។
- គ- កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែលបានអនុម័ត បញ្ជាក់ ឬចុះបញ្ជី មុនពេល ច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ត្រូវរក្សាសុពលភាព និងចងភ្ជាប់កាតព្វកិច្ច ចំពោះតតិយជន ផ្អែកតាមរបបតតិយុត្តិដែលអនុវត្តនៅពេលចុះ ហត្ថលេខា បដិលេខ ឬចុះបញ្ជី របស់ពួកគាត់ លើកលែងតែមាន បញ្ញត្តិផ្សេងចែងក្នុងច្បាប់ និងបទដ្ឋាននានាដែលនៅជាធរមាន។
- ឃ- ទម្រង់នៃលិខិត បដិលេខ ឬការចុះបញ្ជីកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែលបាន អនុម័តឬចុះបញ្ជីមុនពេលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន មិនអាចកែប្រែបាន ឡើយ លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិផ្សេងចែងក្នុងច្បាប់ និងបទដ្ឋាននានា ដែលនៅជាធរមាន ឬភាគីនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មបានព្រមព្រៀងគ្នា។
- ង- ច្បាប់ និងបទដ្ឋាននានាដែលមានមុនពេលច្បាប់នេះ បានប្រកាសឱ្យប្រើ អាចបន្តអនុវត្តលើកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មនេះបាន។ ប៉ុន្តែ ការធ្វើ វិសោធនកម្មកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម ការបន្ថែមចែងដែលអនុវត្តដោយ ភាគីនៃកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មឬកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែលធ្វើឡើងវិញ

ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការអនុវត្តន៍កិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្ម មុនពេល
ការប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់នេះ ត្រូវបិទក្រោមវិសាលភាពនៃច្បាប់នេះ។

ជំពូកទី ១៥
អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ២២៨._ ការទុកជាទិវាករណ៍នូវបទប្បញ្ញត្តិពិសេស

ដើម្បីការពារកិច្ចសន្យាពាណិជ្ជកម្មដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២២៧
កថាខណ្ឌ ង នៃច្បាប់នេះ រាល់បទប្បញ្ញត្តិនៃក្រឹត្យលេខ ៣៨ ស្តីពីកិច្ច
សន្យានិងការទទួលខុសត្រូវក្រៅកិច្ចសន្យា និងបទប្បញ្ញត្តិនានាត្រូវទុកជា
និវាគ្ស នៅពេលការប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់នេះ រួមមាននិយមន័យដែលបាន
ចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះត្រូវជំនួសនិយមន័យដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា១ ដល់
មាត្រា ៩ នៃច្បាប់ស្តីពីវិធានពាណិជ្ជកម្មនិងការចុះបញ្ជី។

មាត្រា ២២៩._ ការទុកជាទិវាករណ៍នូវវិធាននានាដែលសមិតភាព

រាល់បទប្បញ្ញត្តិនានាដែលមានតម្លៃគតិយុត្តិស្មើគ្នា ឬទាបជាង ត្រូវតែជំនួស
ដោយច្បាប់នេះ បើវាផ្ទុយពីច្បាប់នេះ។

